

AKTUALNO Vprašanje

V »Planiškem tednu« je javnost ostro, toda upravičeno oboznila gospodarsko mrežo v zgornjesavski dolini, ki je ob tej priliki pripravila pravecato razstavo svoje okostenosti. Letos bo predvidoma še okrog 15 pomembnejših turističnih prireditv na Gorenjskem, hkrati pa se bliža turistična sezona. Mar naj dopustimo, da se bodo še nadaljevale napake, znane iz »Planiškega tedna«, da bo še del turizem mimo nas, brez zadovoljivega gospodarskega haska?

Povprašali smo podpredsednika OLO tov. Dušana Horjaka, kakšni so po njegovem mnenju vzroki, da gospodarska podjetja ne skušajo ustrezeno izkoristiti ugodnih prilik za povečanje prometa.

Eden izmed vzrokov je tudi v pavilju — je sodil tovarš Dušan Horjak. Spričo slabe turistične sezone so ljudski odbori Jesenice, Bohinj in Blejski hoteli pomagati tem podjetjem tako, da so predpisali minimalno paviljno davčno obremenitev za vse gospodarsko-turistična podjetja (razen za Jelovico, Park hotel in Toplice na Bledu). Pokazalo pa se je, da si podjetja — brž ko dosežejo sredstva za plače in minimalni pavilj — ne prizadevajo več, da bi izkoristila vse možnosti in povečala promet. Tako pa seveda gospodarstvo in turizem ne moreta naprej.

Prav bi bilo, da bi ljudski odbori imeli tudi to pred očmi, ko bodo sprejemali letošnje družbene plane.

Z.

AKTUALNO Vprašanje

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO X. ST. 23 — CENA DIN 10.—

SLOVO OD JUNAKA

Več kot 250.000 ljudi iz vseh krajev naše domovine je pospremilo posmrtnje ostanke predsednika Zvezne ljudske skupščine Moše Pijada k zadnjemu počitku. Nemi obrazzi in solze v očeh, ki so spremiali njegovo krsto po ulicah Beograda, so najbolj zgovoren dokaz, kako je bil »Čika Janeš« priljubljen med našim ljudstvom.

Pred grobnico narodnih herojev je govoril predsednik republike Josip Broz - Tito in med drugim dejal: »Zivljenje in revolucionarno delo Moše Pijada zvesto izražata težko borbo delavskega razreda in ljudskih množic v stari Jugoslaviji proti zasuševanju in izkorščanju, ker je bil dejansko eden izmed pionirjev našega delavskega gibanja in pozneje eden izmed najbolj delavnih pionirjev gradivite naše socialistične države.«

ZALNE SVEČANOSTI V KRAJU

V ponedeljek je bila v Kranju osrednja komemoracija vseh množičnih organizacij kranjske občine, kjer so počastili spomin na pokojnega predsednika Zvezne ljudske skupščine Moše Pijada. O pokojnikovi življenski poti in njegovem velikem delu je govoril predsednik Občinskega ljudskega odbora Kranj tov. Vinko Hafner.

Po podjetjih v kranjski občini so imeli v teh dneh žalne svečanosti za pokojnikom. Vsa podjetja bodo namesto vencev prispevala določene zneske za dograditev Sindikalnega doma, otroke padlih borcev in druge humane namene.

V TRŽIČU SO POČASTILI SPOMIN POKOJNEGA REVOLUCIONARJA

Pretekli ponedeljek so napolnili dvorano Svobode v Tržiču občinski odborniki, predstavniki množičnih organizacij, sindikatov, šol, oblasti in ustanov ter ostalo prebivalstvo. Predsednik Občine je na kratko opisal delo pokojnega Moše Pijada. Udeleženci komemoracije so počastili spomin pokojnika z enominutnim molkom.

J. V.

CEPRAV VREMENOSLOVCI — IN TUDI VREMENAR »GLASU GORENJSKE« — VZTRAJNO IN IZ DNEVA V DAN NAPOVEDUJEJO MRAZ IN SE SNEG, SE JE, KOT VSE KAŽE, POMLAĐ VEDARLE ŽE DOKONČNO PRESELILA K NAM. NE MOTIJO JE NE VREMENSKE NAPOVEDI, NE SNEG V PLANINAH, KI GA JE NA NAJVÍŠJIH VRHOVIH SE PO DVA METRA IN SMUCARIJU UZIVAJO V POMLAĐANSKI VISOKOGORSKI SMUKI, KI JE, KOT NEKATERI PRAVIVO, NAJLEPSA SMUČARIJA. NE — POMLAĐ SE NE ZMENI ZA VSE TO IN PRAVIMA: KDO BI NE BIL VESEL SONCA IN JASNIN, TOPLIH DNI!

Na sliki zgoraj: najcenejša pomladanska solata je regat. To dobro vedo zlasti tiste gospodinje, ki se popoldne lahko za kakšno urico odigrajo od doma, da preskrbijo nekaj zelenega za na krožnike. Spodaj: konji so spočitni in zemlja tudi — sejati bo treba.

PRIPRAVE NA VOLITVE IN NA KONGRES

DELAVSKIH SVETOV

nica in tkalnica v Tržiču 1. Ostale delegate bodo volili na občinskih konferencah delavskih svetov. — Omenjeni podatki veljajo zgolj za industrijo.

Preostalih 8 delegatov iz drugih gospodarskih panog pa bodo volili po naslednjem ključu: trgovina 2 delegata, medtem ko gozdarstvo, promet, obrt, gospodarstvo, gradbeništvo in ostali po 1.

Za te gospodarske panoge bo Okrajni sindikalni svet sklical posebne okrajne konference delavskih svetov, na katere bodo poslala trgovska podjetja po 2 zastopnika posameznega delavskega sveta podjetij, gospodarska podjetja prav tako po 2 zastopnika DS. Za obrtno okrajno konferenco DS bodo poslala obrtna podjetja po 1 zastopnika DS, iz prometnih podjetij se bo udeležil okrajne konference vsak tretji član DS, gradbeni podjetja bodo poslala po 4 dele-

gate iz svojih delavskih svetov, vsa ostala podjetja pa bodo poslala za svojo okrajno konferenco po 2 člana DS. Le okrajne konference delavskih svetov gozdarskih podjetij se bodo udeležili (spričo tega, da so na področju kranjskega okraja le 3 tovratna podjetja) vsi člani delavskih svetov teh podjetij.

Okrajni sindikalni svet je razpravljal tudi o tem, da je treba delegate za kongres delavskih svetov temeljito pripraviti, da bi lahko na njem v razpravah aktivno in plodno sodelovali. Zato so sklenili, da naj bi morata tri tedne pred kongresom organizirati za izvoljene dele-

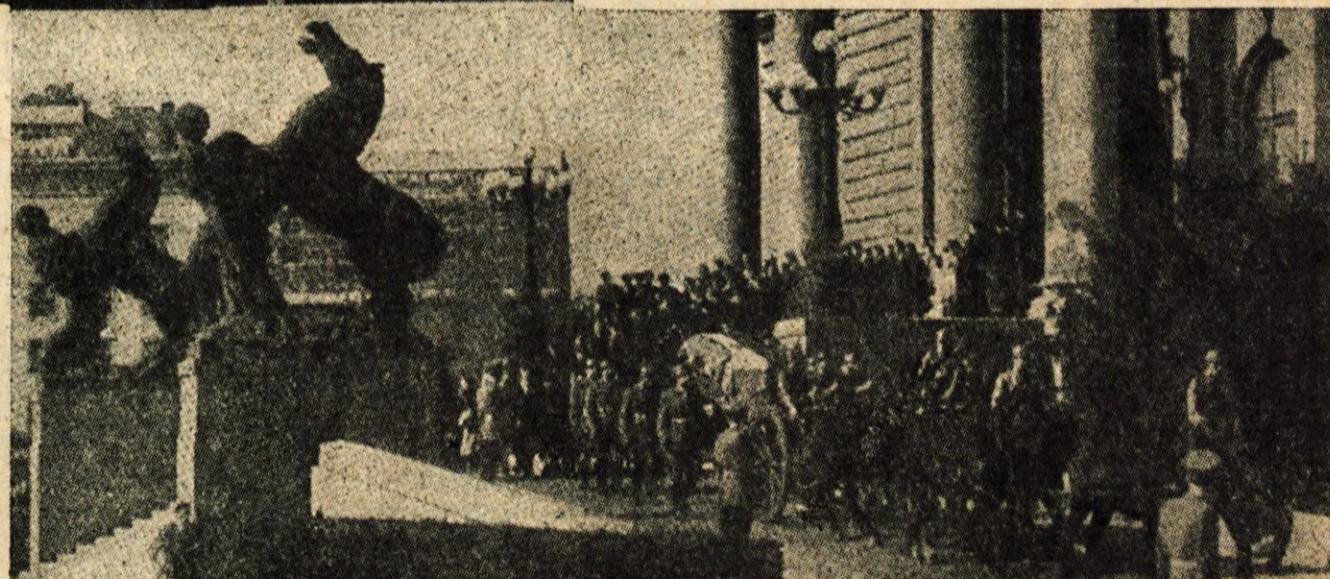
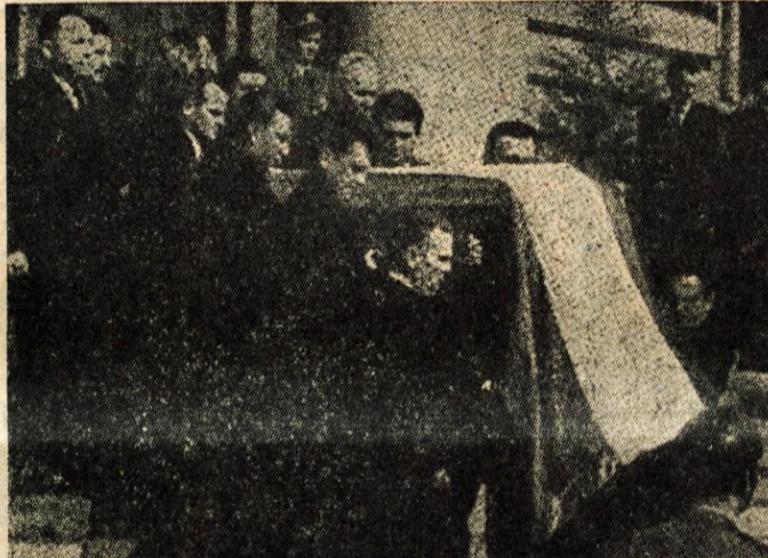
gate za kongres dvodnevni seminar, na katerem bi podrobno proučili vso perečo in aktualno problematiko delavskega samoupravljanja.

Pred kolektivi podjetij in gospodarskih organizacij so torej zelo pomembne in obsežne na-

loge. Izpolnitev teh pa bo terjala od posameznih delovnih kolektivov ter množičnih organizacij in še posebej organizacij Zveze komunistov v tovarnah nemalo truda in prizadevanj ter ne nazadnje — družbeno politične odgovornosti.

I. A.

S POSLEDNJE POTI MOŠE PIJADA

Potem, ko so se od pokojnega Moše Pijada poslovili stotisoči naših ljudi, so ga najvišji državni funkcionarji odnesli na lafeto, ki ga je odpeljala na poslednjo pot. Na beograjskih ulicah je spreved molče pozdravilo tristotisoč ljudi...

naš razgovor

GRUPNI DELAVSKI SVETI NAJ BI IMELI VEČ PRAVIC PRI DELAVSKEM UPRAVLJANJU

Skoro v vseh podjetjih na Gorenjskem se že, ponekod bolj, drugje manj, pripravljajo na kongres delavskih svetov, ki bo junija v Beogradu.

Tokrat smo povprašali predsednika delavskega sveta največjega gorenjskega podjetja, kako se v Zelezarni na Jesenicah pripravljajo na kongres delavskih svetov.

»V Zelezarni smo za to, da bi bila problematika našega podjetja za kongres čim bolj izčrpno pripravljena, postavili posebne komisije, od katerih vsaka dela na določenem področju. Tako imamo komisijo za ekonomsko vprašanja, proizvodnjo in produktivnost, organizacijo dela, kadrovsko vzgojo tehnološko strokovno vprašanja in pravno komisijo. V vsaki od teh je po 5 članov. Te komisije bodo zbrale konkretno problematiko, nakar bomo sestavili skupno poročilo, kjer bodo sodelovali tudi predsedniki grupnih delavskih svetov,« je med drugim dejal predsednik delavskega sveta Zelezarne, Janko Verdnik.

»O čem mislite razpravljati na kongresu?«

»Gоворити mislimo o odnosih delavcev in uslužbenec do njihovega dela, o ekonomiki proizvodnje in prodaje, predvsem pa o materialni podlagi delavskih svetov. Nepravilno se nam tudi zdi, da grupni delavski sveti nimajo nobenih kompetenc, zato mislimo razpravljati tudi o tem, da bi ti delavski sveti dobili več pravic pri samoupravljanju.«

Zanimalo me je še, kako se v Zelezarni pripravljajo na volitve delavskih svetov.

»Nekateri so mnenja, da bi imeli posamezni obrati svoje delavskie svete. Sam pa menim, da je bolje, če se naprej ostanemo pri grupnih delavskih svetih, vendar — ti delavski sveti naj bi odigrali večjo vlogo pri delavskem samoupravljanju kot do sedaj. Naš delavski svet bo imel še naprej 67 članov.«

L.J.

TE DNI PO SVETU

△ Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović - Tempo je v sredo odpotoval v Egipt, kjer se bo mudil teden dni. Nato bo odpotoval na zasebni obisk še v Sirijo in Libanon. Vukmanović potuje v Egipt, da bi se odzval vabilu predsednika Naserja, ki ga je povabil.

Ob odhodu je podpredsednik Vukmanović izjavil, »da je prepričan, da bodo osebni stiki s predsednikom Naserjem in njegovimi sodelavci, kakor tudi neposredna izmenjava mnenj o obojestranskih izkušnjah in naporih, zlasti na gospodarskem področju, prispevati k nadaljnemu razvoju prijateljskega in koristnega sodelovanja med obema deželama.«

△ Na povabilo sovjetske vlade je prispela v Moskvo madžarska vladna delegacija, ki jo vodi predsednik vlade János Kadar. Na letališču je predsednik sovjetske vlade Bulganin pozdravil goste in dejal, da bo njih obisk prispeval k nadaljnemu razvoju stikov med obema deželama. Kadar je omenil nedavne dogodke na Madžarskem in pomoč Sovjetske zveze ter drugih socialističnih dežel pri obnovi normalnega življenja na Madžarskem.

△ Poveljstvo jordanske vojske je v sredo zvečer objavilo, da so v torek pri spopadu z jordansko patruljo padli štirje izraelski vojaki. Mešana komisija Organizacije združenih narodov za premirje bo stvar preiskala.

△ V sredo je govoril v romunski skupščini predsednik romunske vlade Chivu Stoica o romunski notranji in zunanjosti politiki. O stikih z Jugoslavijo je izjavil: »Medsebojni obiski partijskih in državnih delegacij v Romuniji in Jugoslaviji v minulem letu so znatno prispevali k razvoju prijateljstva in sodelovanja med obema deželama. V Bukarešti in na Brionih sprejete deklaracije, sloneče na načelih suverenosti, teritorialne nedotakljivosti, enakopravnosti, medsebojnega spoštovanja in nevmešavanja v notranje zadeve, so temelj za krepitev teh stikov v korist obih socialističnih dežel, v korist miru in mednarodnega sodelovanja.«

△ V Kairu se že mudi indijski »leteči« ambasador Krišna Menon, medtem ko je v sredo prispel v egiptovsko prestolnico tudi generalni sekretar Organizacije združenih narodov Dag Hammarskjöld. V političnih krogih sodijo, da bo egiptovski vladni pojasnil nekatere podrobnosti v zvezi s stališčem Izraela, ki še vedno ne dovoli, da bi čete OZN prispele na izraelsko stran demarkacijske črte. V Kairu je vzbudila tudi zelo veliko pozornost izjava sekretarja Hammarskjölda o možnostih, da bi to vprašanje ugodno uredili, tako da bi bila ureditev sprejemljiva za Egipt, za Izrael in za Organizacijo združenih narodov.

△ Britanski ministrski predsednik Macmillan, ki ga spremlja zunanjost minister Selwyn Lloyd, je v sredo prispel na Bermude.

Ob prihodu je Macmillan izjavil, da bodo bermski razgovori z Američani zelo koristni in bodo zato prispevali k prijateljstvu in sodelovanju med Veliko Britanijo in ZDA. V sredo zvečer je prispel tudi predsednik Združenih držav Amerike Eisenhower.

△ obrambni minister Sovjetske zveze maršal Zukov je govoril na splošnem vojaškem posvetovanju predstnikov sovjetske vojske. Po njegovem je napačno misliti, da bi v primeru vojne ne uporabili atomskega orožja. Priporavnili je, da atomske orodje že sedaj zamenjuje dosedjanje običajno oborožitev. V primeru velikega spopada bi atomske orodje nedvomno uporabili kot glavno orodje.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJNA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 476, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 476 / TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-2-136 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETLIK / LETNA NAROCNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LUDJE IN DOGODKI
»REŠIMO SVET PRED BIČEM VOJNE!«

Minuli ponедeljek so se spet zbrali diplomati petih velesil v svečani dvorani Lancaster House v Londonu, da bi se lotili enega najvažnejših vprašanj današnjega sveta - razorožitve.

Odkar smo vstopili v 20. stoljeće, se to vprašanje pojavila na vrsti mednarodnih konferenc, zlasti na koncu druge svetovne vojne, ki je vsemu svetu z nevidnim unijevanjem prikazala nesmisel oboroževanja in vojevanja. Kljub tako očitnemu dejstvu, ki ga nič ne zanika, pa se v vprašanju razorožitve nismo pomaknili niti za ped dale. Tekma v oboroževanju še vedno traja, razorožitveno vprašanje pa je še zmeraj na spisku nerešenih vprašanj. Zaradi dolgoveznih razprav in težav v reševanju so nekateri že naredili razorožitvenem vprašanju ime - »kralkjica problemova«. Toda če ne bi izkorisčali razprav o razorožitvi v propagandne namene, bi bili danes že dosti bliže končni rešitvi perečega mednarodnega problema. Več iskrenosti in manj propagandističnih efektov, več dejanj in manj jalovega govorjenja — to je tisto, kar pravzaprav svet priznakuje od razgovorov med predstavniki petih velesil.

Zdaj so predstavniki ZDA, Sovjetske zveze, Velike Britanije, Francije in Kanade spet

vseseli za zeleno mizo sredi britanske prestolnice, da bi znova načeli trdi razorožitveni oreh. Zasedanje je odprt britanski zunanji minister Selwyn Lloyd in uvodoma dejal, da je glavna naloga pododboru rešiti svet pred »bičem vojne«, tako da bi čimprej našli pot k zmanjšanju oborožitve.

Optimističnih izjav pred začetkom konference tudi tokrat nima manjkalo. Sicer so take napovedi postale že običajna praksa, saj bi črnogledo ocenjevanje ciljev konference, še preden bi se ta začela, zmanjšalo nene upe v končni uspeh ali pa jo tudi docela onemogočile. Vendar so tokrat optimistična pričakovanja naslonjena na trdnejo podlago, solidnejšo kot morda kdajkoli poprej. Zadnje zasedanje Generalne skupščine je precej zbljalo nekatera stališča in tudi ustvarilo ugodnejšo vzdusje, ki daje upati, da bodo pod sedanjih razorožitvenih razprav vsaj delni rezultati. Pododbor za razorožitev sicer ne more sam ničesar ukremiti, vendar bi soglasnost v njem zedinila velike sile in tako uglašila pota za razpravo v komisiji za razorožitev in v Generalni skupščini OZN.

Kakšna so trenutna stališča ob začetku razprave? Oglejmo si jih na kratko:

Ta so predvsem trije načrti za razorožitev, iz katerih bo skušal pododbor izluščiti stične točke in jih vključiti na skupni imenovalec.

Marca 1956 so z anglo-francoske strani predložili načrt razorožitve »na obroke« in pod mednarodnim nadzorstvom na področju »klasične« in atomsko oborožitve. Pri vsaki stopnji (»obroku«) pa bi upoštevali mednarodni politični položaj.

Po letu pozneje je SZ presemetila svet z drugim načrtom. 17. novembra lani je predložila zmanjšanje čet v Nemčiji, umik tujih sil z ozemelja Atlantskega in Varšavskega pakta, vzpostavitev cone za zračno nadzorstvo v širini 800 km z obema strani razmejitvene črte med obema deželoma Nemčije, prepoved atomskega in termonuklearnega orožja in prenehanje poskusov z tem orožjem ter omejitev oboroženih sil glavnih velesil.

Ameriški predlog 14. januarja 1957 predvideva v petih točkah mednarodno nadzorstvo in udeležbo pri poskusih z dalekometnim orožjem. Predlog prav tako predvideva mednarodno kontrolo nad zalogami jedrskega materiala, ki ga ne bi smeli uporabljati v vojne namene. Mimo tega navaja nekatera elemente, ki jih vsebuje tudi prva dva predloga.

Razen treh predlogov velesil so na dnevnem redu še drugi: skupni predlog Kanade, Norveške in Japonske, ki predvideva, da je treba vse jedrske poskuse vnaprej registrirati. To je zelo blag predlog, resnično šele prvi korak v omejitvi poskusnih nuklearnih eksplozij. Na isto temo se nanaša tudi indijski predlog o prepovedi poskusov z atomskim orožjem.

Precejšnjo pozornost pa posvečajo v svetu jugoslovanskega načrta, zato ker v svojih predlogih ostaja na realnih teh. Naš predlog predvideva omejen sporazum v tistih točkah, v katerih bi dosegli soglasnost; nadzorovali pa naj bi samo toliko, kolikor so se sporazumi.

Generalna skupščina je tudi predložila pododboru, naj preuči možnosti za sklicanje splošne svetovne razorožitvene konference in naj o vseh doseženih sklepih obvesti komisijo za razorožitev do 1. avgusta 1957.

Nekatera vprašanja so že vsekakor zrela za rešitev (prepoved poskusnih jedrskih eksplozij ali omejitev oboroženih sil na določeno število). Svetovna javnost zato upravičeno pričakuje, da optimizem ne bo zmanjšan in da bo razprava v Londonu tokrat premaknila »kralkico problemova« z mrtve točke.

MARTIN TOMAZIC

kratko, vendar zanimivo

ITALIJANSKA MLADINSKA DELEGACIJA NA BLEDU

Delegacija italijanske mladine, ki se je v preteklih dneh mudila v nekaterih krajih Jugoslavije, je v teh dneh obiskala tudi Bled. Zanimala se je za življenje in delo naše mladine. Med drugim so se člani ustavili tudi v Italijanski uniji za Istro in Reki. Zanimali so se predvsem, kakšno je življenje italijanske manjšine v naši državi. V torek je mladinska italijanska delegacija odpovedala z Reke domov v pokrajino Reggio Emilia.

V ŽELEZARNI JESENICE SO NAGRADILI NOVATORJE

V minulem tednu je Železarna Jesenice zopet priznala dearnesske nagrade najbolj pričakovanim tovaršem, ki so prispevali koristne predloge za izboljšanje proizvodnje. Nagrjeni so bili: Jože Filej, Alfonz Velušček, Karl Gerdej, Franc Grazer, Branko Stare, Pavel Debeljak, Ivan Bizjak, Franc Kraječ, Stane Mencinger, Viljem Ravnik, Aleksander Rjazancev in celotna vzdrževalna skupina žerjavovodskega oddelka, ki so prejeli v skupnem 76.472 din. Avtorjem čestitamo!

VELIK GOZDNI POŽAR

V nedeljo je izbruhnil nad Presečnikom med Hrušico in

Dovjem velik gozdni požar. Gasilci z Dovjega, ki so takoj prisli gasiti, so imeli zaradi deloma skalnatega, deloma pa spolzkega terena, težavno delo. Po napornem gašenju jim je uspelo ogenj omejiti. Pri tem so se izkazali tudi naraščajniki.

PADEL JE S 5 METROM VISOKEGA ODRA

V nedeljo popoldne se je v žebljarni jeseniške Železarne že ponesrečil Milan Jaklič, ki je bil zaposlen pri plesarskem podjetju na Jesenicah. Padel je s 5 metrov visokega odra na žebljarske stroje, ki so bili pod njim. Nezavestnega so ga takoj prepeljali v jeseniško bolnišnico.

KRANJSKI OSMOŠOLCI NA OBISKU V GARNISONU JLA

V sredo so bili kranjski osmošolci za kratko popoldne gostje v kranjski enoti JLA. Oficirji so jim razkazali del strojev, nako so jih povabili na kratek družbeni večer. Pomenovali so se o svojem življenju. Major Dušan Mrđa je v imenu kranjskega garnizona pozdravil iniciativno mladih ljudi, ki so izrazili željo, da bi obiskali kranjske pripadnike JLA. Zelel je, da bi se dijaki še večkrat oglašili.

PESTRO DRUŽABNO ŽIVLJENJE V SKOFJI LOKI

Kulturno in družabno življenje v Skofji Loki je že zadnje dni sila razmahnilo. V sredo sta organizirali Ljudska univerza in Planinsko društvo predavanje prof. Mirka Kambiča »Julijanske Alpe« in »Krasote ameriški kanjonov«. Velika dvorana KUD je bila polna občinstva. V četrtek je gostovalo z Temeljevom »Magdoo« Prešernovo gledališče iz Kranja. To je bilo že šesta predstava za premierski abonma gledališča KUD »Tone Šifrer«. Razen tega pa je v četrtek zvečer TVD »Partizan« organiziral družbeni večer. — Za nedeljo obeta škofjeloški akademski klub mladih in sklep v gimnazijski telovadnici.

PREPUŠČENE SAME SEBI. ZADNJE ČASE KAŽE ZANJE PRECEJŠNJE ZANIMANJE

Društvo prijateljev mladine skupaj s starešinskim svetom. Komisija je tudi ugotovila, da so sredstva, ki jih daje občinski odbor za vzdrževanje šol in nabavo nove šolske opreme in učil, premajhna. Najslabje je na Bohinjski Belli.

Delo hišnih svetov je na področju blejske občine še zelo šibko. Nekateri člani se navadno branijo najnujnejšega dela. Težave so tudi zaradi tega, ker je večina zgradb starih, manjka pa finančnih sredstev za popravila. Nekateri sveti, ki so delavnici, so mnoga stvari izboljšali z majhnimi sredstvi.

S. B.

MILADINSKO ORGANIZACIJO SNUJEJO

V Kranjski gori so se sestali predstavniki mnogičnih organizacij, da bi pripravili vse potrebno za ustanovitev mladinske organizacije. Ceprov deluje v kraju taborniška organizacija, TVD Partizan in mladinska sekcija pri DPD Svoboda, je še vedno precej mladincov, ki ne sodelujejo pri nobenem izmed omenjenih društv. Predvsem tem, da tudi vsem ostalim, bi bilo posvečeno delo nove organizacije.

S.

VOLITVE V DELAVSKI SVET ŽELEZARNE BODO 25. APRILA

V torek je delavski svet Železarni Jesenice sprejal sklep o razpisu volitev za osrednji DS in grupne delavške svete, ki bodo dne 25. aprila. Volilne komisije so že izvolili. Delavski svet je potrdil tudi zaključni račun Železарne za leto 1956 ter sklenil, da bodo izlanski fonda za plače nagraditi člane kolektiva za praznik dela.

U.

NA KOKRICI SE JE PRIJAVILO 37 KRVODAJALCEV

Okraini odbor RK Kranj je predelal na Kokrici večmesečni zdravstveni tečaj. Vodila ga je tov. Anica Sicherl, ki je poučevala tudi ročno delo, kar je privabilo tudi mnogo žena. Tečaj je obiskovalo 50 tečajnic.

Stevilna predavanja so ponazarjali razni filmi. Po predavanju o krvodajalstvu, ki ga je imel dr. Stangel z Golnika, se je prijavilo skupno 37 krvodajalcev.

Ob zaključku tečaja so tečajnice priredile lepo razstavo ročnih del.

KAJ SODIMO O...

PRIREJANJU GORENJSKEGA SEJMA

Priprave za letošnji VII. Gorenjski sejem so že v polnem teklu. Uprava sejma je že razposlala vabila za udeležbo na tej letošnji najpomembnejši gospodarski prireditvi na Gorenjskem.

Ker so mnenja v vsakoletnem prirejanju te gospodarske prireditve v kranjskem okraju različna, smo povprašali, kaj sodijo o tej prireditvi nekateri posamezniki:

DUSAN HORJAK — predsednik Stalne turistične konference za Gorenjsko: »Prirejanje Gorenjskega sejma vsako leto si je že utrlo pot v okviru tovrstnih gospodarskih prireditiv v državi, saj je Gorenjski sejem upoštevan kot stalna gospodarska prireditve tudi v sejškem katalogu Sekcije za sejme pri Zvezi trgovinskih zbornic Jugoslavije. — Gorenjski sejem je pozitivna stvar, le glede prireditve iz okvirja sejma bo treba marsikaj izpopolnit. Iz sklada za propagacijo turizma smo letos predvideli tudi nekaj sredstev za turistični del razstave, ki naj bi imel letos smotrnejši gospodarski pečat.«

JOŠKO VOLAVŠEK — predsednik Okrajne tr-

govinske zbornice: »Prirejanje Gorenjskega sejma je dobra stvar. Zdi se mi, da ima svoje opravilo, saj je doslej uspel tako v komercialnem kot v moralnem oziru. Prav pa bi bilo, da bi obrt sodelovala z bolj izvirnimi razstavnimi predmeti.«

JOŠKO URBANC — predsednik Obrtnega zbornika: »Gorenjski sejem ima brez dvoma svojo veliko vlogo in je vsekakor koristen. Č

NEOBKLESANI, VENDAR ZGOVORNI DROBCI

IZ PRAKSE DELAVSKIH SVETOV V ŠKOFOJELOŠKIH PODJETJIJH

Danes tened je bil v Škofji Loki posvet predsednikov delavskih svetov, ki ga je sklical komisija za delavsko in družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL. Na posvetu so se v okviru priprav na volitve in kongres delavskih svetov pogovorili o izkušnjah samoupravljanja v posameznih podjetjih. Zabeležili smo tele izjave predsednikov delavskih svetov:

»Sešir:« »Pri zadnjih volitvah smo hoteli dobiti v delavski svet kar največ mladine. Potem pa se je pokazalo, da mladina često nima lastnih stališč do posameznih problemov, da se tudi ne zanima dovolj za vprašanja in zato včasih le formalno glasuje. — Vendar pa delavski svet ni samo na papirju; uprava podjetja ga upošteva. Vseki član prejme pravočasno dnevni red za zasedanje, včasih pa je seja sklicana tudi zelo na hitro, ed danes na jutri. — Zdaj je v delavskem svetu 15 članov, v prihodnje pa jih namegravamo izvoliti 21.«

Gorenjska predilnica: »V glavnem nima posebnih problemov, razen v zadnjem času, s skrajšanimi nočnimi izmenami. Nekateri so namreč za take izmene, drugi so proti, tretji pa so »nevrtralni«. Vzrok je v tem, da ljudje še ne vedo za nove tarifne postavke, a zdaj bo stvar jasna. — V delavskem svetu je 35 članov, od tega 17 žensk in 18 moških; mladine je 12. — Člani delavskega sveta se za probleme zanimajo; računovodja se potruji, da jim stvari poljudno razloži.«

Gradis: »Naš centralni DS je v Ljubljani. V obratnem delavskem svetu je 13 moških in 2 ženski; kandidirali smo tudi 3 mladince, a niso bili izvoljeni. Zasedanja so redna. Največ težav je s tarifnim pravilnikom. — Prej smo imeli nesoglasja z upravnikom, zdaj je bolje.«

Kemunalno podjetje: »Poprečna starost članov kolektiva je 40 let. Nimamo prostovrij za politično življenje, zato je opaziti pasivnost. Ljudje delajo raztreseni tu in tam. Predvsem bi radi imeli stalne delavce, a jim ne moremo nuditi stanovanj.«

»Kroj:« »Celoten kolektiv predstavlja delavski svet, ker je le 24 ljudi. Nismo si še na jasnen, ali moramo imeti predsednika delavskega sveta. Pogovorimo se o vsem. — Včasih ustavimo delo za 5 ali 10 minut, pa se pomenimo...«

Milnsko podjetje: »Celoten kolektiv je v delavskem svetu. Upravni odbor pa šteje 6 članov. Upravnik potegne včasih po svoje, moral bi bolj spoštovati sklepe v zapisniku. Nekateri sklepi so ne uresničijo, a potem na seji stvar spet porinemo naprej. Najhujši so problemi okrog tarifnega pravilnika.«

»Transturist:« »V delavskem svetu je ves kolektiv. Najtežje je zbrati skupaj ljudi, šoferji so namreč vedno na terenu. Včasih se sestanemo v nedeljo zjutraj. Sestanki so redni. Podobne težave ima sindikat. Ko smo lani sklicali občni zbor sindikata, smo ga moralni petkrat preložiti, preden smo bili sklepni.«

Pilara: »Celoten kolektiv predstavlja delavski svet. Seje delavškega sveta, upravnega odbora in sindikata imamo kar skupno.«

»Jelovica:« »Delavsko upravljanje je pri nas v zadnjem letu dokaj napredovalo. Prej smo samo združevali podjetje, kar je povzročalo nekatera trenja v kolektivu, zato je vsak obrat zahteval svoj delavski svet. Zdaj so v delavskem svetu zastopani ljudje iz vseh obratov. Lani smo največ razpravljali o surovinah. Organi delavškega upravljanja so upoštevani. Člani delavškega sveta se že oglašajo na zasedanjih, ne tolmačijo pa vsi sklepov kolektivu ali pa jih tolmačijo narobe. Računovodja pa, ko operira z raznimi konti (denimo pri zaključnem računu), ne tolmači poljudno.«

»Tehnik:« (gradbeno podjetje) »Imeli smo premalo stikov s sindikatom. Zdaj je boljše, da se lahko že kar pohvalimo. Sestanki so precej redni. Težave so z delovno silo. Da bi plan izpolnili, bi morali dobiti še najmanj 30 ljudi. Člani delavškega sveta razpravljajo na sejah, a problemov, ki jih res težijo, ne povedo, zato se le-ti tudi ne rešijo. Tudi jaz sam nimam izkušenj, kot jih imajo industrijski delavci glede sestankov.«

»Odejaj:« »Celoten kolektiv je v delavskem svetu. Zdaj smo obravnavali družbeni plan, tarifni pravilnik in norme. Sedaj ni sezone, delamo za zalogo. Sestanki so redni, če pa je kaj izrednega, se pogovorimo kar med delovnim časom, ker nas ni mnogo.«

Strojno podjetje: »Od zunaj je bilo slišati, da je naš delavski svet slab. Ce bi bil res slab, bi podjetja že ne bilo več. Lani so se menjali kar trije komercialisti. Aprila še nismo vedeli, kaj bi delali, ker komerciala ni pripravila trga. Jeseni smo morali vso proizvodnjo zauzaviti, ker smo prišli v finančne skripe. Letos imamo dobrega komercialista; perspektive za gospodarjenje so bolje. Lanska zaloga se zadovoljivo zmanjšuje. Pripravili smo dva nova artikla. Preizkušamo likalne stroje. Sklenili pa smo, da se ne bomo letili serijske proizvodnje tega ali

onega izdelka, dokler prototipi ne bodo zares preizkušeni. Prej so nas namreč strani slike, naj hitimo, potem so bile pa reklamacije. Tarifni pravilnik so sestavili samo uslužbenici, češ delavski svet tako in tako ne more nič sprememnati, ker je tu zakon. Ne-predstni prizvajalcji so bili pri tem prizadeti, a delavski svet je pravilnik moral potrditi, ker so mu ga pač predložili. Delavski svet nima možnosti, da bi vsestransko spoznal problematiko. Ko je hotel pogledati v poslovanje, mu je bilo rečeno, da odgovarja za stvari toliko kot nič. Uprava podjetja predloži delavskemu svetu nekatere zadeve v sklepanje nekaj minut prej, tako, da delavski svet ne more dobro premisliti. Komercialista pa imamo zdaj dobrega, a mu ne moremo dati zadovoljive plače, ker bi ecer morali odvzeti delavcem. V zadnjem času so se razmere v podjetju znatno popravile. Delavski svet zahteva tudi redne tehnične posvetne, da bi v podjetju izboljšali organizacijo dela po tehnični plati.«

Obrtno kovinsko podjetje: »V upravnem odboru je 5 ljudi, v delavskem svetu pa ves kolektiv. Seje so še kolikor toliko redne, vsak mesec. Smo pavšalirani in nam letos še kar dobro gre.«

Vprašanje ob koncu posveta: »Kako de-

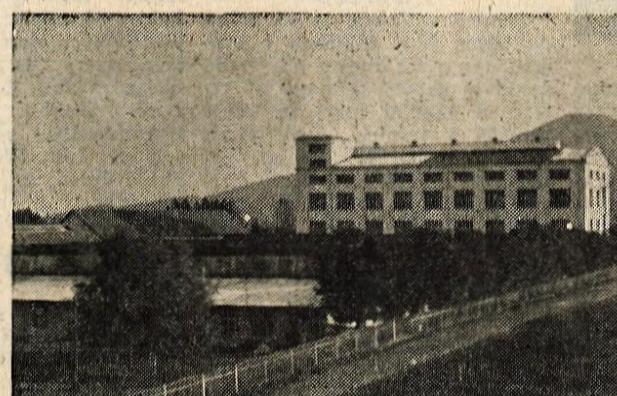
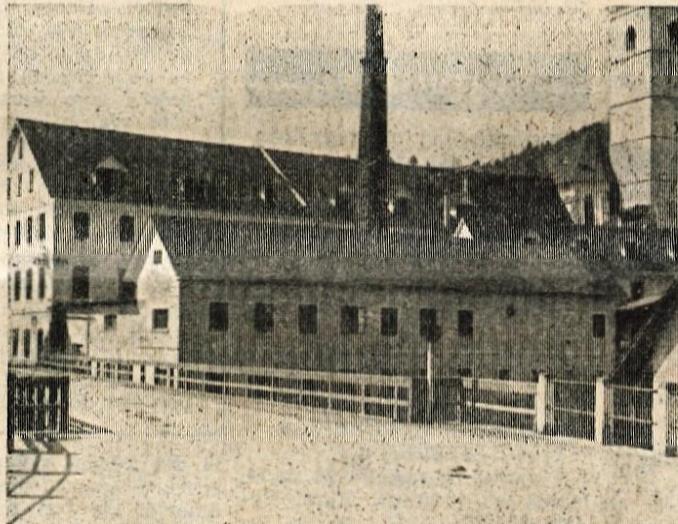
lavski svet sodelujejo z gospodarskimi združenji svojih strok?«

Nekaj odgovorov: »To je povsem prepuno upravnih linij. Delavski svet nimajo stikov z upravnimi odbori združen, dasravno se na sejah teh organov često kroji useda podjetij (n.pr. pri dodeljevanju kreditov za rekonstrukcije).«

To so drobci, neobklesani, morda tu in tam nejasno ali celo netočno izraženi, vendar so poučni, tembolj, ker so zajeti neposredno iz življenja delavskih svetov. Kažejo nam že bogate izkušnje v nekaterih kolektivih, a tudi pomanjkljivosti, zlasti v posameznih manjših podjetjih (nepravilni odnosi med upravami in organi delavškega upravljanja), celo začetno neizkušenost, ponekad napačna pojmovanja (glede vlog mladine v organih samoupravljanja, upravljanja delovnega časa z seje, zmenjanje vlog organov samoupravljanja in sindikata itd.), vrzeli (pomanjkljivi stiki upravnih odborov združen z delavskimi svetji). Kažejo pa nam tudi to, da se samoupravljavci čedajo bolj razgledujejo po problematični in se zavedajo vrzeli, zato jih bodo tudi laže odpravljali. Predvsem pa naj ti drobci izpričujejo, da je delavsko samoupravljanje v teh letih močno napredovalo in pognalo neuničljive korenine, ob katerih poganjajo novi odnosi med ljudmi v proizvodnji.

M. Z.

Desno: Tovarna klobukov »Sešir«
Spodaj: »Gorenjska predilnica« v Škofji Loki

LEPSI DOHOD DO KULTURNEGA DOMA V KAMNIKU

Zapuščeni trikot pred podjetjem »Kamnik« in kulturnim domom, kjer so lani podrli barake, bodo zdaj spremenili v park. Načrt za uravnavo tega prostora je napravljen, tako da visokih orehov in jesenov ne bodo poskali. Uravnavna povzroča dosti dela, ker bo treba še odstraniti betonske temelje porušenih zgradb. Z.

Kam z njim?

Majhen, suh človek, slabo oblečen, s spačenim obrazom, ki ga brezoba usta še poudarjajo, stoji pred menoj.

Brada mu pri govorjenju poskakuje, ko stari ženici pri jedi. Govori in govor. Pričoveduje svojo življenjsko zgodbo...

Bil je delavec. Vestno je opravljal svoj posel, čeprav ni bil lahek. Ob vsakem vremenu je moral biti na cesti. Zato ni nič čudnega, da ga je — slabotnega kakršen je bil — začela razjedati bolezni. Nekaj časa se ji je upiral, potem pa je moral v posteljo.

In vse je šlo svojo logično pot. Zdravniški pregledi, višji pregledi, komisije in končno odločitev: mož ni več sposoben za terensko delo. Predlagamo, da se ga premesti na lažji posel.

Podjetje, v katerem je delal, ni ustreglo zdravniškim nasvetom. Ceprav bi odgovorni tovariši lahko našli kako lažje delo zanj, so ga odpustili. Kdo ve, če je možakar sploh popolnoma prišteven, so pri tem pomembljive ugotovljali. Predlagali so ga za invalidsko upokojitev.

Mož pa se je upokojil upiral. Ni hotel biti nekoristen član družbe. Čutil je, da bi lahko še delal. Morda res ne na kakem zahtevnejšem delu, za kak nezahtevnejši posel bi pa že še bil. Vprašanje je tudi, kako bi se spričo pičnih službenih let preživiljal z invalidinom. Doma je imel dva otroka, ki sta hodila v šolo in bolneho ženo.

Začel je iskati pravico na sodišču. To pa je

dolgotrajna stvar. Medtem je dobival od Zavoda za socialno zavarovanje samo skromno podporo. S temi denarji pa se ni dalo živeti. Iz meseca v mesec je šlo teže. Nekaj časa so krpalji družinski proračun s prodajo inventarja, ki ga niso najnujne rabili. Potem so se začeli zadolževati po trgovinah. Kmalu so se jih povsod otepali. Prišlo je celo tako dalet, da so jim tik pred zimo zaplenili drva, ki so jih sami napravili v bratovem gozdnu (z bratovim dovoljenjem in dovoljenjem Uprave za gozdarstvo seveda) in z izkuščkom pokrili dolgove.

Sedaj stoji ves obupan pred menoj.

Kaj naj storim? Da ga potolažim, mu pravim: »Morda bi se kako honorarno delo našlo tudi pri nas. In kak tisočak bi lahko dobili takoj na račun. Iščemo nekoga, ki bi nam zbral čimveč naročnikov za najnovješo knjigo, ki je že v tisku. Morda bi poskusili v vašem kraju. Počasi, in pa, ko bi bilo vreme ugodno...«

»Prav rad,« mi odvrne. »Počutim se toliko zdravega, da bom z veseljem povprašal pri ljudeh, če bodo naročili vašo knjigo. A žal ne vem, če bom imel kaj uspeha. Zato, oprostite, denarja vnaprej res ne morem jemati.«

Osurnil sem. Ne samo zato, ker je kljub težki situaciji, v kakršni je bil, odibil ponujeni denar, čeprav tudi zato.

Bolj zato, ker sem pomisli: Bi se mož ob vsej svoji tenkočutnosti držnil potegovati za delo, če bi bil vnaprej prepričan, da za delo ni več sposoben? Ali morda ljude, ki so ga odpustili, misijo, da je to storil tudi zato, ker je pač neprišteven...

ABC

V »PLAMENU« SO RAZPISALI VOLITVE V DELAVSKI SVET

Dne 19. t. m. je bilo v tovarni »Plamen« Kropa redno zasedanje delavškega sveta. Člani so potrdili zaključni račun za leto 1956 in razpravljali o proizvodnem planu za prvo letosne četrletje. Razen tega so razpisali tudi volitve v novi delavski svet, ki bodo 24. aprila.

LEPO DARILO KAMNIČANOM

V torek je priseljeno v Kamnik lepo darilo. Mednarodna organizacija za pomoč otrokom UNICEF je poklonila popolno opremo za otroški dispanzer. Kamničani pa zanj še vedno nimate primernih prostorov in bivajo potrebovali nov zdravstveni dom.

»TRIGLAV« REPUBLIŠKI PRVAK

V sredo popoldne je Triglav v postavi (Martelanc 876, Starc 854, Ambrožič M. 839, Ambrožič L. 823, Turk 819 in Debeljak 795) dosegel skupno 5006 kegljev, kar mu je zadostovalo, da je postal republiški prvak za letošnje leto. Skupno je v prvenstvu Triglav podrl 19.889 kegljev.

GLAS GORENJSKE

SEMENSKA SLUŽBA V KRAJSKEM OKRAJU
Semenska služba v kranjskem okraju je v letosnjem letu zajela okoli 300 ha površin, zasejanih s semenskim krompirjem. Količine krompirja s teh površin bodo tudi odkupili. Prav tako je že zagotovljenih 2 milijona dinarjev za selekcijo postajo v Poljanski dolini, ki bo vodila selekcijo krompirja.

Na Sorškem polju so napravili poiskus in zasejali 8 sort uvožene pšenice, pri kateri uporablja močno gnojenje (približno 1000 do 1500 kg gnojil na hektar) in vse agrotehnične ukrepe. Ugotoviti hočejo, kako deluje alpsko podnebje na posamezne sorte uvoženih semen pšenice. I. A.

ZAŠČITA RASTLIN PRED KOLORADSKIM HROŠČEM

V lanskem letu so poškropili proti koloradskemu hrošču 75 odstotkov vseh površin, zasejanih z raznimi rastlinami. Tudi letos nameravajo škropiti proti temu skodljivcu. V ravinarskih predelih škropijo z navadnimi škropilnicami, treba bo nabaviti seveda tudi motorne škropilnice, v hribovitih predelih pa bodo morali škropiti s posebnimi, tako imenovanimi molekulaturi. Seveda je treba te priomočke nabaviti. I. A.

APNENJE ZEMLJIŠČ NA GORENJSKEM

Lani so začeli v občini Cerkle in Žiri z apnenjem zemljišč. Letos bodo nadaljevali to akcijo še v Selški dolini in na področju Škofje Loke.

S to akcijo žele predvsem dobiti odgovor na vprašanje, ali se da z apnenjem zemljišč doseči boljši sestav zemlje ali pa so potrebne v posameznih krajih melioracije. Seveda je slednji način precej dražji. I. A.

NOVE KNJIGE »KMEČKE KNJIGE«

Založba »Kmečka knjiga« v Ljubljani je izdala knjižico: »Predelava sadja v brezalkoholne pijače«, ki jo je napisal strokovnjak za ta vprašanja Franjo Kafol. Knjižica ima na 40 straneh poleg uvida še naslednja poglavja: Splošno o sadnih sokovih — Najprimernejše sadje za sokove — Čista steklenica in dober zamašek — Priprava sadja — Preprosto vkuhanje sokov v steklenice — Vkuhanje in steriliziranje — Baumanov pasteurizator — Sadni sokovi v sodih — Razpošiljanje sokov za potrošnjo. *

V zbirkah učbenikov pri založbi Kmečke knjige je izšla knjižica »Upravljanje kmetijskih gospodarstev«. Knjižica ima na 128 straneh zanimivo vsebino. Nanjo opozarjam vse, ki sodelujejo pri upravljanju kmetijskih gospodarstev, posebej pa že kmetijske zadruge, katerih vlogi v našem kmetijstvu je posvečenega tudi precej prostora.

»DELO IN VARNOST« Številka 1. in 2.

gorenjski obveščevalec

gorenjske
bodice

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA

SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Od privatnikov malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. Cena malih oglasov je: preklic 20 din, izgubljeni 10 din, ostalo 12 din od besede. — Naročniki imajo 20% popusta.

Izgubljeni registrski znak št. S-117 vrni Zupančiču, Restavraciji Kranj 4.

Dobro ohranjen kavč in moško kolo poceni prodam. — Plašnina 11/II, Kranj.

Prodam 400 kg semenske gratore. — Sajovic, Sr. vas 55, Šentjur.

Prodam motor NSU 250 CCM v oddišnjem stanju. Naslov Šimenc Franc, Bolnišnica Golnik.

Prodam vzdijljiv štedilnik — lev, tisto nov, po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

Prodam cca 3000 kom. zidne opake. — Poizve se v Stražišču 297.

Prodam skoraj nov »Pfaffentlar« — stroj z 11 aparati (entla, robi, veže, šiva gumbnice in gume itd.) z motorjem ali brez. — Krumpestar Ivana, Sp. Duplje 34.

Prodam stavno parcele 6000 kvadrat. metrov na Kokriči. Naslov v upravi lista.

Poceni prodam zelo dobro ohranjeno moško kolo »Steyler«, železno pečico in violinico (čelo). Naslov v upravi lista.

Prodam odlično ohranjeno motorno kolo »Wanderer« 97 ccm — Levičnik Milan, urar, Kranj.

Prodam dobro ohranjeno spalnico iz trdega lesa. — Poljska pot 6, Kranj.

Stavno parcele v centru prodam. Naslov v upravi.

Prodam dva nova biljarda, orehovo spalnico (masivno) in nekaj knjižnih omar dolžine 2,5 m — pleskano. Cena ugodna. Naslov v upravi lista.

Nudimo hrano in stanovanje deketom, ki bi pomagala v prostem času na kmetiji. Naslov v upravi lista.

Iščem gospodinjsko pomočnico z znanjem kuhe. Stanovanje in hrana v hiši. Nastop možen takoj. Naslov v upravi lista.

Za pomoč na kmetiji nudim hrano in stanovanje pošteni tovarniški delavki. — Naslov v upravi.

Iščem upokojenca z ženo, že zmožnega delati na sadnem in zelenjadnem vrtu. Za to delo bo imel prosti stanovanje in kar se pride na vrtu za lastno potrebo. Sprejel bi tudi samo žensko. Tomazin Franc, Zaloše 9, Podnart.

Sostanovalko sprejme delavska družina. Naslov v upravi lista.

»Delikatesa« Kranj sprejme dve pomožni knjigovodski moči.

Upravni odbor časopisno-založniškega podjetja „Gorenjski tisk“

razpisuje

mesto

KOMERCIALISTA

Pogoj: srednješolska izobrazba s prakso v komercialni službi, zaželena je praksa v papirni ali časopisno-založniški stroki.

Plača po tarifnem pravilniku.

Nastop službe takoj. Prošnje pošljite na upravo „Gorenjskega tiska“ v Kranju, Koroška 6.

JAVNA LICITACIJA

za izvrševanje gradbenih in gradbeno-obrtniških del

Tekstilna tovarna „Inteks“ v Kranju razpisuje prvo javno pismo licitacijo za oddajo gradbenih obrtniških in inštalaterskih del za graditev devetstanovanjskega bloka. Predračunska vsota znaša 18.500.000 din.

Licitacijska obravnava bo 8. 4. 1957 ob 9. uri podolne v prostorih Tekstilne tovarne „Inteks“.

Projekt in vsi potrebni licitacijski pogoji bodo interesentom na razpolago od dneva razpisa licitacije dalje v prostorih investitorja.

Ponudbe poslati najkasneje do 25. marca t. l.

Obtina zbornica Kranj razpisuje mesto kuharice, natakarice, ki bi opravljala tudi posle sobarice in gospodinjske pomočnice za Dom Gorenjskih obrtnikov v Crikvenici. Čas zapoštive cca od 15. maja do 15. septembra 1957. Pismene ponudbe je dostaviti na Obtino zbornika Kranj do 31. 3. 1957.

Šene in otavo 4000 kg prodam. Naslov v oglašnem oddelku.

Motor Zündapp 500 ccm športni prodam. Mehanična delavnica Rozman Kranj.

Prodam enodružinsko vseljivo hišo. Primskovo 160, Kranj.

Prodam klavir v dobrem stanju. Naslov: Notar, Huje 32, Kranj.

V delovno razmerje sprejmemo moškega uslužbenca. Pogoj: Popolna srednja šola, znanje 2 tujih jezikov vsaj pasivno. — Informacije v Potovalni agenciji »TRIGLAV«, poslovalnica Kranj ali direkcija Bled.

OBJAVE

Trgovska podjetje »Kurivo« Kranj, telefon 192 obvešča cenjene potrošnike, da razprodaja fižolovke in palice za paradižnike po znižanih cenah — komad po din 7 in 5. Dalje pripomore potrošnikom, da se poslužujejo potrošniškega kredita za nakup premoga. Kredit bodo dajale banke in hranilnice od 1. do 30. 7. tl. delavcem in uslužbenec s posredovanjem podjetij, uradov in ustanov, ostalim potrošnikom neposredno. Te ugodnosti se lahko poslužujejo tudi potrošniki, ki stanujejo v hišah s centralnim ogrevanjem po hišnih svetnih preko stanovanjske skupnosti. Poslužujte se zgoraj navedenih ugodnosti pravočasno.

Prodam stavno parcele 6000 kvadrat. metrov na Kokriči. Naslov v upravi lista.

Poceni prodam zelo dobro ohranjeno moško kolo »Steyler«, železno pečico in violinico (čelo). Naslov v upravi lista.

Prodam odlično ohranjeno motorno kolo »Wanderer« 97 ccm — Levičnik Milan, urar, Kranj.

Prodam dobro ohranjeno spalnico iz trdega lesa. — Poljska pot 6, Kranj.

Stavno parcele v centru prodam. Naslov v upravi.

Prodam dva nova biljarda, orehovo spalnico (masivno) in nekaj knjižnih omar dolžine 2,5 m — pleskano. Cena ugodna. Naslov v upravi lista.

Nudimo hrano in stanovanje deketom, ki bi pomagala v prostem času na kmetiji. Naslov v upravi lista.

Iščem gospodinjsko pomočnico z znanjem kuhe. Stanovanje in hrana v hiši. Nastop možen takoj. Naslov v upravi lista.

Za pomoč na kmetiji nudim hrano in stanovanje pošteni tovarniški delavki. — Naslov v upravi.

Iščem upokojenca z ženo, že zmožnega delati na sadnem in zelenjadnem vrtu. Za to delo bo imel prosti stanovanje in kar se pride na vrtu za lastno potrebo. Sprejel bi tudi samo žensko. Tomazin Franc, Zaloše 9, Podnart.

Sostanovalko sprejme delavska družina. Naslov v upravi lista.

»Delikatesa« Kranj sprejme dve pomožni knjigovodski moči.

KINO »RADIO« JESENICE

22. marca, amer. barvni film »SIN ALI BABE«, ob 18. in 20. uri.

23. in 24. marca, avstrij. film »ZDAJ SMO PA TAM«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10. uri matineja mladinskega filma.

KINO »PLAVZ« JESENICE

22. marca, mehiški film »MEHIKA V PESMI«, ob 18. in 20. uri.

23. in 24. marca, amer. barvni film »SIN ALI BABE«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10.30 uri matineja mladinskega filma.

KINO »ZIROVNICA«

23. in 24. marca, mehiški film »MEHIKA V PESMI«.

KINO DOVJE MOJSTRANA

23. in 24. marca, ameriški film »PRELOMICA«.

KINO RADOVLJICA

Od 22. do 24. marca, italijanski film »KRUH, LJUBEZEN IN FANTAZIJA«. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

KINO LJUBNO

22. in 24. marca, amer. barvni film »BORBA ZA POSEST«. V soboto ob 19.30 uri ter v nedeljo ob 16. in 18. uri.

KINO »SORA« SKOFJA LOKA

Od 22. do 24. marca, ameriški film »BELI JORGOVAN«.

KINO »KRVAVCI« CERKLJE

23. in 24. marca, nem. film »GOSPODIČNA CASANOVA«. V soboto in v nedeljo samo ob 20. uri.

GLEDALIŠČE

PRESERNOVSKO GLEDALIŠČE KRAJN

Petak 22. marca ob 16. in 20. uri: gostovanje v Novi Gorici. A. Remec »MAGDA«.

Sobota 23. marca ob 16. in 20. uri: Gostovanje v Novi Gorici. Armand Salacrou »NOCI JEZE«.

Nedelja 24. marca ob 16. uri — izven in za podeželje. Alojz Remec: »MAGDA«.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V soboto in nedeljo 22. in 24. marca ob 19.30 uri Karel Čapek »MATI«.

TRŽNI PREGLED

V KRAJNU

Jutranje vrvanje na kranjskem živilskem trgu je v ponedeljek obeta do živilnega kupčijo. Gospodinje so pričakovale, da bodo cene padle, vendar prodajalcem niso kdovkaj popuščali. Med solatami je prevladoval regrat, ki so ga prodajali po 20 din merico. Merica radič je bila 130 dinarjev, merica motovilca pa 25 oziroma 30 dinarjev. Jajčka so obdržala ceno 14 din, nekateri pa so jih ponujali celo po 15 din. Tudi jibola jabolk je bila precej velika. Cene so se gibale po kakovosti, od 35 do 50 dinarjev kg. Tudi to pot je bilo naprodaj veliko vsakovrstnega semena.

V TRŽIČU

Tržnica v Tržiču je od tedna do tedna bolj založena z blagom. Na tržne dneve, t. j. vsako sredo in soboto je blaga na izboru, v manjši meri se blago prinaša v tržnico izven tržnih dñi. Cene pa so izvzemši pri sadju še znatno višje kot v drugih krajih in se Tržičani upravljajo vprašajoče po vrozhkih. Jajčka, zelo drobna, so bila po 15 din, surovo maslo po 600 do 700 din, ni pa najboljše kvalitete. Cebula je že po 110 din kg, koruzni zdrob po 80 din, ajdova moka po 10 din, jabolka po kakoviteti od 35 do 55 din kg. Dobri jabolki je na trgu veliko, tako da ne gredo vse v prodajo. Motovilec, radič in regrat prodajajo na merico, toda tako prodaja je kočljiva za kupca. Tudi zeljaste glave so naprodaj po zelo različnih cenah. — Mnogo je na trgu domačega žganja po 400 do 420 din liter, za katerega se hitro najdejo kupci. Negotinci spet prodajajo na tržnici vino po 150 din, kupce pa ni mnogo, ker vino ni posebno dobre kakovosti.

V SKOFJI LOKI

Izbira na loškem živilskem trgu je bila v sredo precej pestrata. Cene so bile naslednje: zelje v glavah 50 din kg, kislo zelje 50 din kg, kisla repa 20 din merica, por 5 din komad, špinaca 20 din merica, radič 25 din mer., motovilec 25 din merica, regrat 20 din merica, črna redkev 5 din komad, korenje 15 din kg, peteršilj 10 din za vitez, čebula 100 din kg, česen 8—10 din glavica, jajca 13 din komad, surovo maslo 400 din kg, liter smetane 150 din, sirček 12 din komad, jabolka 55 din kg, liter suhega fižola 60 din.

V KAMNIKU

Kamniški živilski trg je bil dobro založen. Zabeležili smo naslednje cene: kislo zelje 60 dinarjev kilogram, kisla repa 30 din kg, radič 140 din kg, regrat 15 din merica, jabolka 30 do 45 din kg, čebula 100 din kg, česen 10 din glavica, jajca 13 din

Za uvod bo tale kar dobra!

Ko sem zadnjič rajžal z vlakom proti Jesenicam, sem bil na postaji v Radovljici deležen tolikšne lepote in užitka, da moram še vam povedati. — Ko se boste pletali skozi radovljško postajo, si oglejte tisto pobočje na levih strani železniškega poslopja. Menda še niste videli vse živiljenje lepšega smetišča. Pa kaj bi hvalil! Tudi takša razkošna smetišča močno plemenito turistične privlačnosti Gorenjske, zlasti pa — Radovljice!

Tole pa v premislek škofjeloškim vzgojiteljem!

Ko sem se ondan sprejal po Loki, sem naletel na gručo solarjev, ki so se na poti iz sole preteplali kar sredi ceste. Ko sem jih opozoril, da to ni lepo in da jim grozi nevarnost zaradi živahnega prometa, so me poučili, da ni dostopno vtičati nosu v stvari, ki me nič ne bričajo in da naj se praskam tam, kjer me srbci. Da bi ta nauk tudi kaj začel, so mi objestni mulci kar s kamenjemagnali.

Ta dan sem pribrel tudi na Suho pri Škofji Loki. Naneslo je tako, da sem vtaknil nos v poslovne prostore državnega poselstva in ugotovil, da ostanejo le ti nezaklenjeni, četudi odhajajo ljudje za več ur zdoma. Točak sem hotel govoriti s knjigovodkinjo, pa sem čakal polni dve ure. Le to sem zvedel, da je odšla v mestu.

— Lepa beseda tudi v »bodicah« lepo mesto najde zato svarim zaupljivo knjigovodkin

Z LETNE SKUPŠČINE SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV OKRAJA KRAJN

Pred kratkim je bila v Kranju letna skupščina Sveta Svobod in prosvetnih društav okraja Kranj, ob številni udeležbi delegatov vseh društav in predstavnikov političnega in društvenega življenja v Kranju.

Poročilo je postavilo v ospredje vprašanje družbenega življenja delovnih ljudi, vprašanje razvedrila in kritne izbrane tistega časa, ki ostane med delovnim časom, političnim delom in življem v družini. Pretežna večina ljudi preživlja čas v službi, na sestankih, ali pa se zapira v družinski krog, pri tem pa gre mimo tiste človeške vsebine, ki jo daje prijetno razvedrilo v prijateljski družbi. V ospredje je postavljeno vprašanje kulturnega družbenega doživljanja, ki človeka sprošča in poživila, medtem ko danes nekateri poznavajo samo delovno dolžnost, drugi pa svoj družinski krog in mali egoizem.

Svobode in prosvetna društva so v tej smeri napravile korake, ki pa ne dosegajo smotra, omejile so se na nekaj družabnih večerov za člane lastnega društva ali pa na lahkonješi (plehkejši) repertoar, medtem ko je celotno prebivalstvo kraja še niso našli ustrezne oblike družbenega življenja.

S tem v zvezi so načeli delegati vprašanje domov, ki ne ustrezajo klubskemu načinu družbenega življence.

Drugo važno vprašanje, ki so ga obznavali, je bilo izobraževanje odraslih. V tem pogledu so bili uspehi prav majhni, izrazajo se so v posameznih predavanjih, ki so jih priredila posamezna društva, trajnejših oblik izobraževanja pa niso nikjer uvedli.

Edina izjema so kmečko - gospodarske šole za kmečko mladino, ki so uspele zlasti tam, kjer je dobra organizacija mladih zadružnikov. Te šole so istočasno dokaz, da šole za odrasle niso samo stvar Svobod in prosvetnih društav, temveč so stvar vseh prosvetnih institucij kot so Sveti za šolstvo pri OboLO, zlasti pa sindikatov. Vzgoja in izobražba delavskih kadrov, ki so izšli iz nezadostno razvitih osnovnih šol, terja, da se pomanjkljiva izobražba nadoknadi v večletnih večernih šolah in tečajih splošnega in strokovnega izobraževalnega tipa. S sredstvi in strokovnimi kadrov, ki bi mogel organizirati tako izobraževanje, pa razpolagajo ljudski odbori in podjetja, ki morajo biti tudi prvenstveno zaинтересirana na izobražbi delovnih kadrov.

Knjižnice pomenijo možnost širokega individualnega izobraževanja. Posamezne knjižnice so lepo napredovale, je pa še nekaj obč. LO, ki v preteklem letu niso dali skoraj ničesar za napredok knjižnic. Tako pa v nekaterih občinskih središčih života rije in žive le od idealizma nekaterih prostovoljnih kulturnih delavcev.

Spremembe nastopajo tudi v pogledu dviganja strokovnih kadrov. Novih dirigentov in pevcev ni, zato bo treba začeti dirigeante pevskih zborov in instrumentalnih skupin ustanoviti na obstoječih glasbenih šolah posebne oddelke, za režiserje pa pri Prešernovem gledališču stalno režisersko šolo.

Razprava, v katero je posegel tudi tajnik glavnega odbora sindikatov, Roman Albreht, je pokazala, da je ljudskoprosvetno delo na važnem razpotju in da bo uspelo le ob širo-

kem sodelovanju vseh družbenih činiteljev, zlasti ljudskih odborov in sindikatov.

Po razpravi je bila odlikovana vrsta starejših Svobodašev. B.

Aldo de Benedetti: »Dva ducata rdečih vrtnic« v uprizoritvi Mestnega gledališča na Jesenicah.

KRITIKA

„V NIŽAVI“

Menim, da je vsakomur jasno, da bodi kritika objektivna, toda prav zadnje čase se pojavljajo pri nas ocene, ki so pisane bolj ali manj subjektivno in zdi se, da recenzenti le preradi pozbujajo, da je treba pri pisanih ocen prezreti prav vse osebne simpatije. Predvsem pa je ta zahteva nujna, kadar se nekdo loti ocenjevanja dela celotnega ansambla nekoga društva, in to dela skozi vso sezono.

V eni izmed prejšnjih številk GG se je tov. PK. lotil ocene loške uprizoritve drame »V nižavi«, pri tem pa je navedel nekaj splošnih trditev, ki pa jih ljudje pri loškem KUD ne moremo jemati resno. In v teh nekaj vrstah bi skušal tov. P. K. pokazati, da je v svojih trditvah »udaril mimo«, da so njegove trditve subjektivne in nategne.

Tov. P. K. (zakaj se ni podpisal s polnim imenom?) ugotavlja, da so v Loki v uprizoritvi drame »V nižavi« vendarle začeli napredovati. Mimogrede povedano: drama »V nižavi« je bila pravzaprav nekak »kulturni kompromis«, saj delo kot takon prav nobena umetniška stvaritev, je čisto povprečna melodrama, notranje razbitja, brezidejna itd. Zaradi tega so nam nekateri Ločani očitali korak

nazaj v našem razvoju, konservativnost.

Nasprotno pa vidi tov. P. K. v tem velik korak naprej!?

Torej smo se znašli med dve ma stoloma; verjetno pa je, da se nahajamo v očeh tov. P. K. še tam nekje v vsezaverodom cesarjevski dobi. Toda tako gledanje je vendar odločno površno, plitvo in konzervativno!

Nadalje pravi recenzent, da v Loki ni najti dobrega režiserja.

To resnično poznamo žal že nekaj let. Sicer pa, kako si tov. P. K. zamišlja režiserjamaterja? Pa menda ne z diplomom AAU v žepu! Je že takto, tov. P. K., da se pri dilektantskih odrh loti režije tisti, ki ima poleg merice znanja tudi največ poguma in je pripravljen prijeti v roke poleg režijske knjige tudi kladivo — čopič. Kdo more zahlevati od amaterja popolno obvladovanje odrške tehnike, izkušenih režijskih prijemov itd., saini se recenzenti niso na jasnom z umetniško opredelitvijo dela! Videti je, da se zadnje čase preveč oddaljujemo od pojma »amater«. Amater se sproti izpopolnjuje, se sproti uči, dela zgolj iz ljubezni do odrške umetnosti, ni pa noben vseznalec, da ne rečemo dovršen umetnik, in kot takega je treba amaterja tudi

Da pa ne bi mislili, da zapadamo v svetožalje: Ločani smo željni kritike, želimo, da bi bila vsaka premiera pravilno ocenjena, da bi bili uspehi in napake prikazane v pravi luči, zavedamo se, da pravilna kritika uči, da je zdrava, da kaže pot k napredku. Odločno pa smo proti vsakemu ovinkarjenju, proti gostilniškemu blefiranju, ki dostikrat že meji na šarlantanstvo. Menim pa, da velja to tudi za ostala amaterska gledališča, ki imajo prav tako težave z ansamblom, z odrško izreko in tehničnimi rezervami kot jih imamo mi, in ki se prav tako trudijo nuditi ob takih razmerah gledalcu čim več in čim kvalitetnejše, nuditi to, kar lahko nudi amater.

Jože Kloboves

KULTURNA BELEŽKA Z BLEJSKE DOBRAVE

Letos so na Bohinjski Beli slovensko praznovali vse pomembnejše obletnice, kakor Linhartov jubilej, Prešernov praznik, pred nedavnim pa 8. marec — dan žena. Pošenost letosnjih praznovanj je izredno dober obisk, česar doslej ni bilo opaziti. Najbolje obiskana pa je bila proslava dneva žena. V tesno zasedeni dvorani se je predstavil občinstvu močno okrepljeni mesešani in moški pevski zbor, z zanimivimi priori pa je sodelovala šolska mladina. Precej pozornosti je vzbudila tudi uprizoritev kratke dvodejanke, ki jo je za ta dan napisal osmošolec jeseniške gimnazije, Jože Zupan. Podobna proslava je bila tudi na Bledu, kjer so na čast 8. marca priredili slovensko akademijo.

-jb

INTERNI NASTOPI GOJENCEV NA KRAJSKI GLASBENI SOLI

Kakor prejšnja dva, tako je bil pretekli petek tudi tretji interni nastop gojencev Glasbene šole v Kranju uspešno zaključen. Tudi tokrat ni manjkalo poslušalcev — zlasti onih, ki z zanimanjem zasledujejo glasbeno vzgojo na tem zavodu.

Nastopilo je 16 gojencev iz razredov za klavir, violin, pihala in solopetje. — Te glasbene produkcije, ki jim posveča vodstvo Šole veliko pozornost zlasti zato, ker se gojenici že od prvih začetkov glasbenega studija privajajo na nastope pred poslušalcu, se bodo

ponavljali še ves prihodnji mesec. Postopoma bodo nastopili vsi, to je 250 gojencov zavoda.

8.

PREDAVANJA SVOBODE NA JESENICAH SO DOBRO OBISKANA

Letos je Svoboda na Jesenicah priredila več predavanj, ki se odlikuje zlasti po kvaliteti in zanimivosti. — Pred kratkim je predaval v tesno zasedeni dvorani delavskega doma dr. Karel Rosenstein. Predavanje o vtisih s poti po Indiji so spremajali številni diapozitive.

Tudi šola za starše, ki jo je organizirala jeseniška Svoboda, ni ostala brez odziva. Predavanj, ki se vrste vsak teden, se udeležuje nad 200 mater in očetov. — S splošnimi predavanji, s šolo za starše ter jezikovnimi in strojevinskimi tečaji je uspelo jeseniški Svobodi uresničiti del svojih načrtov pri vzgoji ljudskih množic.

U.

USPEHI IN TEŽAVE KAMNOGORIŠKE IGRALSKE DRUŽINE

Pred kratkim je kamnogoriško prosvetno društvo uprizorilo komedijo »Navadni človek«. — Uprizoritev je dokaj dobro uspela. Iz priznanja, ki so ga dali navdušeni gledalci igralcem, je bilo moč posneti željo, da bi bilo v bodoče na domačem odru še več takih uprizoritev.

Požrtvovalni igralci so po tokratnem uspehu sklenili naštudirati tudi dramo »Sveti plamen«. S sredstvi, čeprav piščimi, ki jih dobiva društvo od vstopnin, počasi toda prostora.

J. S.

filmi, ki jih gledamo

»SVENGALI«

V angleškem barvnem filmu »Svengali« homo našli le malo svetih strani. Vse je tako podpovprečno — zgodb, scenarij, režija, fotografija, da se gledalec nekot vpraša: mar filmski producenti res tako podecenjujejo okus gledalcev?

Tokrat so na filmski trak posneli zgodb, ki pripoveduje o hipnotizerju in glasbeniku Svengalu, ki dela s svojo hipnotično močjo čudež... Seveda je zgoba začinjena z dobro mero mistike in naivnosti, ki se stopnjuje do neumnosti.

Kaj več kot o nedomiselni režiji Noela Langleva bi morda lahko napisali o igri igralcev Hildegarde Neff, Terence Morgana in Donalda Wolfita, ki pa niso presegli povprečja.

aa

»ONA JE VEDELA, KAJ HOČE«

Ob tej ameriški barvni komediji ne gre toliko za ugotavljanje kakšnih posebnih umetniških kvalitet, ki bi povzdigne film nad povprečno raven, temveč za ugotovitev, da smo takšni zgodb, pa tudi slabši in boljši, videli že precej. — Zgoba je sicer našim pojmom iz kakršnih koli prepričanj malec odmaknena, lahko pa jo opravljamo na kratko: pač Amerika, da o Hollywoodu ne govorimo! V skopi oceni: scenarij, režija, igra — vse povprečno, pa ne tako slabo, da ne bi film nudil povprečnemu gledalcu uro in pol zabave. Vsekakor nas pa prijetno preseneča ljubka Debby Raynoldsa, ki je dobila v Dicku Powellu simpatičnega soigralca.

aa

ocenjevati! Izenačevanje pojmov amater in profesionalec se zadnje čase le prepogosto ponavlja in skrajni čas je, da se ta dva pojma spet pravilno opredelita.

»Da je napredek očiten, ni treba posebej ponavljati, očiten pa je tembolj, ker ga ni nihče prizakoval« — lep, zelo lep primer leporečja, frazarjenja in pravnične drugega. Za ilustracijo poglejmo samo letošnji loški repertoar: Molière »Sganarel« in Lope de Vega »Paštar« (vsekakor klasika, tov. P. K.); Hofman »Svetloba velike« samote (slovenske novitete — zanič, tov. P. K.); Tirau »Carobne glosi« (za najmlajše — tudi zanič). Pa vendar niste prizakovali »Mlinarna in njegovo hči« ali pa kakega »Strahu na sokolskem gradu«, da se tako čudite napredku! Sicer smo pa v Loki poleg Matajevega Matija in Svejka igrali že tudi Millera, Williamsa, in tudi Cankarja in ta imena so dovolj, da lahko trdim, da smo že prerasli čitalniški okvir, toda ne samo z repertoarnega aspekta, temveč tudi z igralskega in režijskega. In v Loki imamo že tudi dve leti abonma, kar za amatersko gledališče ni graje vredno. Odveč bi bilo pisati še o drugih dokazih in z njimi dokazati nepoznanje razmer, neznanje in sentimentalni snobizem.

Da pa ne bi mislili, da zapadamo v svetožalje: Ločani smo željni kritike, želimo, da bi bila vsaka premiera pravilno ocenjena, da bi bili uspehi in napake prikazane v pravi luči, zavedamo se, da pravilna kritika uči, da je zdrava, da kaže pot k napredku. Odločno pa smo proti vsakemu ovinkarjenju, proti gostilniškemu blefiranju, ki dostikrat že meji na šarlantanstvo. Menim pa, da velja to tudi za ostala amaterska gledališča, ki imajo prav tako težave z ansamblom, z odrško izreko in tehničnimi rezervami kot jih imamo mi, in ki se prav tako trudijo nuditi ob takih razmerah gledalcu čim več in čim kvalitetnejše, nuditi to, kar lahko nudi amater.

Jože Kloboves

ŠESTA IN SEDMA PREMIERA GLEDALIŠČA NA JESENICAH

Mestno gledališče na Jesenicah je pred kratkim uprizorilo šesto premjero letosnje gledališke sezone, in sicer Alda de Benedettija komedijo »Dva ducata rdečih vrtnic«. Režiser in inscenator BOJAN ČEBULJ, je tudi tokrat povsem uspel. Sam je igral Alberta Veranija, medtem ko je igrala Marino MARIANCA ČEBULJEVA, Tomaža Saveljija je igral Marijan Starč ter Rozino Frančka Pristova. Igralci so s temperamentno igro že takoj v prvem dejanju navezali stik s publiko, za kar jih je tudi primerno nagradila. K uspeli uprizoritvi je veliko pripomogla tudi funkcionalna scena.

Na večer pred praznikom žena pa so jeseniški gledališčniki presenetili občinstvo s sedmo premjero letosnje gledališke sezone, s Čapkovo dramo »Matij«.

Sedmi premjeri bosta sledili še dve, in sicer Olivera Stuarta »Čudovite pustolovščine ene noči«, ki jo bodo uprizorili konec marca in v maju Goldonijev »Lažnik«. V kolikor bodo dopuščale finančne možnosti, bo gledališče naštudiralo za 1. maj še Ocvirkovo dramo »Ko bi padli oživelj«.

Priznati je treba, da letosnji repertoar Mestnega gledališča na Jesenicah ni le obširen, marveč tudi dokazuje, da je gledališče ubralo pravo pot v repertoarni politiki. Dejavnost gledališča je dosegla v tej sezoni višek, pa tudi kvaliteti ni kaj očitati. Zeleti bi bilo, da bi gledališču ob koncu letosnje sezone uspelo uprizoriti še opereto na letnem gledališču.

Z razstave v Mestnem muzeju v Kranju

VITTORE CARPACCIO (1455—1525)

Slovo Uršule in princu Herea s kraljem Maurom (Benetke, Akademija)

VSE

ZARADI »ČASTI«

Stiri leta je tega, kar je Marko spoznal Vido. Na plesu sta se srečala še nekajkrat po tisti februarski nedelji. Dekle je bilo dolgo nezaupljivo, čeprav ji je bil temnolasi fant všeč. Enkrat v življenju je že doživel polom, zato ni hotela znova zavresti v take težave. Fant je po obljubi, da jo bo poročil, pobegnil čez mejo; tako je moralna sama preživljati dve hčerki. Pa vendar si je že lezela ljubezni in razvedrila. Kdo bi ji zameril!

Z Markom sta se še tisto poletje poročila. Zelo jo je razvajal in sprva je minevalo njuno skupno življenje brez večjih težav. Vida je leta dni še hodila v službo, nato pa se je rodil sin. Ostala je doma in tudi kasneje ni več odšla na delo. Z možem sta se od Vidinov staršev odselila v novo stanovanje.

Dokler je Vida delala v tovarni, je sama prejemala otroške dodatke za hčerki. Potem bi jih moral prejemati Marko, a se je vedno izgovarjal, da denarja za tuje otroke ne dobri. Vida se je vdala v to, dokler se ni prepričala, da bi ga lahko dobil.

J. O.

Zdaj čaka že petega otroka. Odincis med njo in možem so se v zadnjih letih močno spremnili. Tisto, kar nekoč Marku ni pomenilo ovire, ga je nenadoma pričelo motiti na vsakem koraku. Ženina nezakonska otroka, ki jima je bil očim, je zasovražil. Ni ju hotel priznati in prejemati zanju mesecnih doklad, da bi ne omudeževal svoje »časti«. Da je žena pri tem trpela in se mučila, kako bi skuhalna in oblekla številno družino, mu ni bilo mar.

V družbi se je Marko štel za naprednega državljanana, ki je obračunal z navlako starih predvodov, doma pa je na enakopravnost žene popolnoma pozabil. Ko so mu na oddelku za socialno varstvo dejali, da bi moral kot očim na svojem službenem mestu prejemati dodatek za ženina prva otroka, je izjavil, da ni očim. »Ce me boeste pa k temu sili,« je zagrozil, » bom zapustil ženo in si poskal službo v drugem kraju.«

In vse to samo zaradi »časti«, na katero je ob poroki popolnoma pozabil...

J. O.

BREZBRIŽNOST SE LAHKO MAŠČUJE

Pričakovanje otroka je znečaj povezano s strahom pred porodom in z bojaznijo, da otrok morda ne bo normalno razvit. Kljub temu pa marsikatera žena, četudi si otroka želi, ne stori vsega, da bi si olajšala porod in zagotovila otroku zdravje. Mimo počitka, rednega gibanja in vesstrekskega zmenega življenja je v času nosečnosti potreba tudi pravilna prehrana, od katere sta v veliki meri odvisna počutje bočne matere in otrokov razvoj.

Kaj pomaga, če nosečnica je za dva, če pa v hrani ni n. pr. dovolj beljakovin, kalacija, železa itd., kar nujno potrebuje

zase, še bolj pa za svojega novo rojenega otroka. Samo debelejne nosečnici še ne zagotavljajo, da bo otrok čvrst in zdrav. Veliko žena je tukaj pred porodom slabokrvnih, tožijo tudi, da jih boljjo zobje, nervozne so, četudi živijo zmerno in niso preobremenjene z delom. Vse te težave marsikaj pripeljejo lahko prav nepravilni prehrani.

Seveda pa se brezbrižnost do

POMLAD V ITALIJII

ZGORNJA MODELA SMO POSNELI IZ ITALIJAN. MODNIH REVIJ. KOSTIM NA LEVI NOSIMO OB SVEČANEJŠIH PRILOŽNOSTIH IN JE IZDELAN IZ TEMNEGA BLAGA. DRUGI, SVETLOBARVNI KOSTIM JE KROJEN V ŠPORTNEM SLOGU. ZANJ SI LAHKO IZBEREMO TWEEDE ALI KAKO DRUGO PRIMERNO TKANINO, KI NI PREVEC OBČUTLJIVA.

RECEPTI

BENEŠKA RIŽOTA

6 dkg surovega masla, 30 dkg riža, juha ali voda, sol, 5 dkg parmezana, 15 dkg telečjih ali kurjih jetar, 3 dkg surovega masla, čebula, 1 dkg moke, 2 dkg paradižnikove mezge, juha, sol.

Na maslu prepražimo riž, da postane prosojen, nato ga solimo, zaliemo z dvakratno množino juhe ali vode in dušimo 20 minut. Kuhan riž zmešamo s polovico nastrganega parmezana, ostalega pa potresememo po vrhu potem, ko je riž že v skledi. Nasadnje denemo v sredino riža ragu, ki ga pripravimo tako, da na maslu zarezemo sesekljano čebulo, pridenemo na tenke liste zrezana jetra, jih prepražimo, potresememo z moko in jo zarezemo, pridenemo še paradižnikovo mezgo, zaliemo vse z juho, solimo in prevremo.

CVETAČA V SOLATI

Lepa glava cvetače, slan krop; 1 dl olja, 1 dl kisa, paper.

Cvetačni cvet odločimo od listov in stebla tako, da ostane še cel. Nato ga skuhamo v slanem kropu, odcedimo in denemo v skledo. Iz olja, kisa in papera naredimo marinado in polijemo z njim cvetačo v skledo.

PRAKTIČNI NASVETI

ČIŠČENJE PODA

Gumasta tla — razen polivinih tekačev uporabljamo za zaščito kuhinjskih tal lahko tudi tekače iz gume. Le-ta je sicer trajnejša, vendar skoraj še enkrat dražja, razen tega dolgo ohrani značilni neprijetni vonj in jo je teže dobiti na trgu.

Kamnita tla, teraco ploščice. — Tovrstna tla umivamo s toplo milnico, nato pa se s čisto vodo. Suha lahko tudi namažemo s parketnim loščilom, vendar za delovne prostore to ni priporočljivo, ker so spolzka in ovira pogosto umivanje.

Lakiran pod. — Lakiranega poda ne smemo ričati z milom niti s pralnim praškom. Očistimo ga najprej prahu, nakar ga umijemo z vodo. Ne moremo ga preveč! Pod moramo nato dobro posušiti.

Lignolit. — Masa iz žagovine je tako zvan lignolit, bodisi ulit na mestu ali položen v ploščicah (25×25 cm, debelina 1,5 cm) v cementno malto. Na že obstoječi ladijski pod ne nameščamo niti teh ploščic niti mase, za novogradnje pa sta zelo priporočljiva. Lignolit je zmes lesne moke, magnezijevega klorida in drugih primes.

Nekoč je živel kralj. Žena mu je umrla in mu pustila majhno hčerkico. Deklica je bila lepa in dobra in iskreno je ljubila svojega očeta. Pozneje pa se je kralj ponovno oženil. Druga žena mu je pripeljala še dve hčerki-pastorki. Bili sta grdi in hudobni. Na vso moč sta se trudili, da bi pri kralju mlado princesto očrnili. Začeli sta proti njej spletkariti. In res je kralj pričel dvomiti nad iskrenostjo in dobroto svoje hčerke.

Ko so bile nekoč vse tri prijatelji, je sklenili, da jih preizkusiti. Zato vpraša najstarejšo, kako visoko ga ceni.

»Kot svoje življenje!«

Kralju je bil odgovor všeč.

»Kot vse zlato na svetu,« je dejala druga.

Tudi to je kralju laskalo.

In slednjič vpraša najmlajšo, svojo pravo hčerko.

»Kot kruh in sol,« je preprosto odvrnila.

Kralj se je silno razburil, da ga deklica tako omalovaže. Saj kruh in sol si privošči največji rewež. In ukazal je svojim ljudem, da izloženo princesto v velik gozd in jo prepustijo divim zverem. Deklica je neutolaljivo jokala. Zavetišče si je poiskala v votlem drevesu.

V istem gozdu pa je lovil divjad mlad kraljevič. Slišal je svoje pse, kako lajajo in jim je

nevesta prepovedala, da bi jedili solili in tudi ni pustila, da bi postregli gostom s kruhom. Med povabljenimi je rastlo nezadovoljstvo in kralj, princesin oče, je dejal:

»Najboljše manjka!«

»In kaj naj bi to bilo?« je vprašala nevesta.

»Kruh in sol.« je odvрnil kralj.

»Da,« je rekla princesa, »tako kot kruh in sol sem cenila svoboda očeta, pa me je zato zavrgel in pregnal.«

Ob teh besedah je kralj spoznal svojo hčerkico, vröče jo je objel in od veselja zaokopal.

Spoznal pa je tudi nevočljivost in hudobijo svojih pastork. Kot prej princesto, ju je pregnal globoko v gozd in do danes še nihče ni slišal, da bi ju našel kakšen princ in ju odpeljal na svoj dom.

Prev. M. S.

MIHA KLINAR:

Uspavanka

Aja tutaja,
sonček zahaja;
v zibelki zlati
sladko je zaspal.

Aja tutaja,
lunica vzhaja;
iz lunice škratek
Sanjarček je vstal.

Z lunice splezal
po lestvi je zlati,
s koškom na ramu
in s sanjam v košku.

Aja tutaja,
Sanjarček prihaja,
sanje prinaša,
punčka, zaspal!

Ninika mala
že je zaspala.
Kaj neki sanja,
da se smehlja?

Morda o Sneguljčici,
morda o Pepeklki,
morda o mamici,
ki še bedi?

Morda jo škratek
je med zvezde ponesel
in se na Rimski
cesti igra?

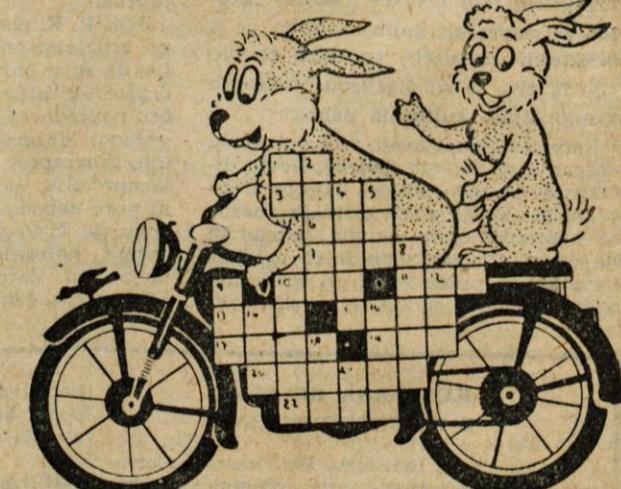
Morda se vozi
z Velikim vozom,
Morda se z Malim
vozom pelja?

Skratek Sanjarček
je vsemogočen;
morda da Niniki
zvezde z neba?

Jaz jih bom videl
zvezdice čiste,
videl jih zjutraj bom,
ko se zbudim.

S sončkom zaspala,
s sončkom bo vstala,
skrila bo zvezdice
v svoje oči.

KRIŽANKA „NA MOTORJU“

VODORAVNO: 1. pamet, razum; 3. v njej se vsgajamo in učimo; 6. atletska panoga; 7. z vseh strani obdan zemlja z vodo; 10. tekočina, ki se pretaka po žlah; 11. dela nam svetloba; 13. del obraza; 15. pol svetloba, pol tema; 17. vrsta drevesa; 19. predplačilo; 20. odlična ocena v spričevalu; 22. zgodna.

NAVPIČNO: 1. mrčes, ki se najraje skrije v laseh; 2. vrsta motornega vozila; 4. plavam po zraku; 5. če; 8. žensko ime; 9. z njo solimo; 10. mesto ob Jadranski obali; 12. učena; 14. delo kiparja; 16. potočna žival; 18. oče; 21. veznik.

PIONIRJI, PRESODITE SAMI,
ČE JE PRAV...

... da tale deček v svoji občestnosti razbijajo s fračo steklene izolatorje?

... da ta dva dečka
brečata žogo
na prometni cesti?

ZIVLJENJSKI POGOJI V VOJNI AKADEMII

Prvo leto prejema gojenec plačo 800 dinarjev mesečno, v tretjem letu pa 1400 dinarjev. Razen tega so zagotovljene tudi vse ostale življenjske potrebušine. Po končani akademiji prejme gojenec zvanje podporočnika, 15.500 dinarjev plače in 148 tisoč dinarjev v gotovini, kar je namenjeno nabavi preprem.

Pogoji za sprejem v vojno akademijo so slednji:

Vse vojne akademije trajajo 3 leta, razen sanitete, kjer traja pouk 4 leta. Prvi pogoj za sprejem na vojno akademijo, letalsko, letalsko-tehnično in vojno-pomorsko akademijo je, 8 razredov gimnazije z zrelostnim izpitom ali tehnička srednja šola in da kandidat ni starejši od 21 let.

Za vstop v vojno pomorsko strojno akademijo in vojno tehničko akademijo so v veljavni isti šolski pogoji kot v prejšnjem odstavku, le s to razliko, da kandidat ne sme biti starejši od 23 let. Za vstop v intendantsko vojno akademijo kandidat ne sme biti starejši od 22 let, za sanitetsko akademijo pa 19 let. Razen tega morajo biti mladenci fizično zdravi in povprečno dobrati dijaki.

Zivljenjski pogoji v podoficirskih šolah

Gojenici podoficirske šole prejemajo mesečno plačo od 600 do 900 dinarjev, hkrati pa so prekrbjeni z vsemi življenjskimi potrebušinami. Dva ali večkrat mesečno običejno brezplačno kino ali gledališče. Sola jim nudi tudi dovolj prostega časa za urejevanje osebnih opravkov, saj imajo gojenici najmanj trikrat tedensko prost izhod v mestu. Gojenec, ki končajo šolanje, je priznana srednja šola in imajo pravico do vpisa na visoko šolo, kjer študirajo kot podoficirji.

Po opravljeni podoficirski šoli dobe gojenici nazi vodnika z 11.000 dinarjev mesečne plače, uniformo pa prejemajo brezplačno.

Pogoji za sprejem v podoficirsko šolo:

V podoficirsko pešadijsko šolo, konjeniško, sanitetsko, artillerijsko, inženirsko, tankovsko, v šolo za zvezne in mornariško šolo so sprejeti mladinci s 4 razredi gimnazije ali s šolo, ki je sorodna obrtniški tehnički šoli in da niso mlajši od 15 in ne starejši od 19 let. Pouk na teh šolah traja 2 leti.

Mehansko strojno podoficirska inženirška šola, tehnička šola za zvezo, pilotска podoficirska šola, specjalna tehnička, letalsko tehnička in strojna mornariška podoficirska šola sprejema mladince s 4 razredi gimnazije ali tehničko srednjo šolo in da niso mlajši od 15 let in starejši od 18 let. Pouk na teh šolah traja 3 leta.

Podrobne informacije dobe kandidati ali njih starši na Vojnem odseku v Kranju v sobi št. 5 ali po telefonu 360.

major Dušan Vuković

beležka

CLOVEKOLJUBJE PA TAKO...

Dne 6. marca je pogorela hiša Franca Koprivca v Škofji Loki, v kateri je stanovala štiriljanska Krmeljeva družina. Družina je ostala s 60-letno bolno materjo in 4-letnim otrokom čez noč brez strehe. Odgovorni organi Občinskega ljudskega odbora Škofja Loka so oškodovani družini hitro prispečili na pomoč in ji skušali priskrbeti praznovošobno stanovanje v hiši Marije Okornove. — Uslužbenec stanovanjske uprave se je že isti dan napotil k Okornovi, ki je soseda oškodovane Krmeljeve družine, in ji predlagal, naj jo sprejme začasno v svojo hišo. Okornova je izjavila: »Prav tega, da me boste sili, naj se ta družina vseli v moje stanovanje, sem se bala, ko sem zvedela za požar.« V nadalnjem razgovoru je še dodala, da na vseleitev ne pristane pod nobenimi pogoji. Tudi prigovaranje organa LM, ki je Okornovi dejal, naj bo uvidljivno do nesrečne Krmeljeve družine, je bilo zaman.

Ko si je uslužbenec stanovanjske uprave želel ogledati stanovanje, mu je odklonila vstop vanj z besedami: »Jaz sem lastnica. Dobiti moram najprej odločbo, na katero imam pravico pritožbe, razen tega pa imam tudi pravico izbirati stanovalca.«

Pripomnila je še, da ni le njena hiša v Loki. Okornova zelo dobro pozna predpise, ki so ji v korist, pozabila pa je na dolžnost človeka — na pomem v nesreči.

Odločbo, ki jo je izdala stanovanjska uprava, je dobila, vendar se nanjo ni pritožila. Krmeljevo družino je sprejela v svojo hišo, vendar ne v praznovošobno stanovanje. Na razpolago ji je dala predsobo za kuhinjo in še eno malo sobico.

Z. M.

RJE SE ZAČENJA NAPREDEK?

Pri Salzburgu v Avstriji je rudnik soli, ki pa ni samo rudnik, ampak so ga domiselnost in spremembi hkrati tudi v zelo obiskovan turistični objekt. Žičnica te popelje na hrib pred vhod. Tam te že vabi gostišče. Potem ti v garderobi posodijo rudarsko obleko. Brž ko vzameš v roko še rudarsko svetilko, te že fotografiraš; seveda ti je nerodno, da fotografije ne bi naročil, zato poveš naslov, kam naj ti jo pošljejo. Medtem ko čakaš na odhod v jamo, ti iz ličnih kioskov ponujajo drobne spomine in razglednice. Ko pa se pridružiš po drsnih stezah iz rudnika, se skoraj zaletiš v stojnice, od koder te spet vabijo, da kupiš vsaj majhen prigrizek.

Tudi največja avstrijska akumulacijska elektrarna Kaprun je hkrati turistični objekt, z avtobusnimi progami, stojnicami, fotografijami, gostišči, vzpenjačo. Turizem pomaga naglo vratišči izdatke za gradnjo elektrarne. Tako spremno izkorisčajo prav tako najmanjšo možnost zaslужka, ki jo nudi turizem. V Štefanovi cerkvi na Dunaju, recimo, prideš prej do stojnice kot do oltarja; enako je v klošniki katedrale.

Ko sem si te stvari ogledoval, sem primerjal naše gostinstvo in naš turizem in se spomnil, kako so predlanskim turistom pred Postojnsko jamo kupovali v spomin na obisk v Sloveniji samó suho robo, ker primernejših spominkov pri najboljši volji niso našli.

Spomnil sem se tudi doživljaja v neki naši restavraciji pred petimi ali šestimi leti. S težavo sem praklical natakarja in ga proslil, skoraj zares proslil, naj mi prinese piščko.

»Oprostite, niste v mojem rajonu!« Debelo sem ga pogledal, saj nisem takoj razumel, kaj mi hoče s tem povedati.

»Pri tej mizi ne strežem jaz. Počakati morate, da pride mimo drug natakar,« je dodal nato bolj po domače, in odšel — stat k oknu.

No, pa to se je zgodilo že pred leti. Zdaj lahko rečemo, da je že mnogo bolje. Tako dobro, da bi bili lahko že zadovoljni, pa v gostinstvu s temi rečmi le še ni. Mnogi ljudje v gostinstvu se trudijo po svojih močeh, toda so pojavi, ki še močno jemljejo ugled našemu gostinstvu in turizmu.

»Planiški teden« je na Gorenjskem v tem pogledu najbolj svež in izrazit primer. Tisti, ki si prejšnjo nedeljo v Planici na letošnji najmočnejši gorenjski turistični prireditvi niso mogli kupiti nitri kruha niti kisle vode niti cigaret, ker je vsega zmanjkalo, prav gotovo ne bodo povabilili na gostinstva ne trgovine v tem kotu naše domovine. Gostinska in trgovska mreža sta ob tej priliki izpricali dokajšnjo mero nespretnosti in posmanjkanja samoinicijativ. Oglejmo si samo tole primerjavo: na jesenskem »kravjem balu« v Bohinju, ki ga je obiskalo nekaj tisoč ljudi, so gostinska in trgovska podjetja iztržila 3 milijone din ali prav toliko kot v »Planiškem tednu«, na katerega pa je prišlo skupno — če računamo vse tri dni — okrog 30.000 ljudi. Vsak obiskovalec »Planiškega tedna« je kupil (pa še to z veliko težavo) povprečno le za 100 din jedi, pičače ali cigaret. Nekatera gostinska in trgovska podjetja v tem delu Gorenjske sploh niso pokazala interesa, da bi

ŠE LETOS BO STEKLA ŽIČNICA NA KRVAVEC

To ni nobena novinarska raca, kajti to novico smo zvedeli v ponedeljek od najodgovornejših predstavnikov Okrajnega ljudskega odbora v Kranju...

Investitor nove žičnice na Kravavec, o kateri je govorila že vrsto let, je »SAP« iz Ljubljane. Okrajna ljudska odbora v Kranju in Ljubljani sta iz svojih investicijskih skladov že zagotovila 40 milijonov dinarjev sredstev za gradnjo omenjene žičnice. Načrti, ki jih dela podjetje »Žičnica« v Ljubljane, bodo kmalu gotovi, posebna komisija Okrajnega ljudskega odbora Kranj ter začetnoscenarist in zastopnikov pa bo v petek in soboto na terenu pregledala predvideno traso.

Kot zatrjujejo, bo žičnica na Kravavec usposobljena že oktobra ali novembra letos.

Ta vest bo prav gotovo razveselila številne ljubitelje planin in belih poljan! I. A.

Metalca. Pri predvidevanju plasmana svoje ekipe je Eler dejal, da bodo zadovoljni, če se bodo obdržali na petem mestu. Za pravak je tov. Eler predvidel »Triglav«, za izpad iz lige pa »Mladost« in »Branik« iz Solkan.

O novem sistemu tekmovanja meni, da bi kvalitetno lahko pomagalo pri dvigju slovenskega nogometu, medtem ko je vprašanje, če bi vsi klubki lahko združali velike finančne izdatke, ki so s tem tekmovanjem združeni.

M.

S P O R E D
**NOGOMETNIH PRVENSTVENIH TEKEM
GORENJSKE NOGOMETNE PODZVEZE
VSEM NK IN NOGOMETNIM
SEKCIJAM GNP**

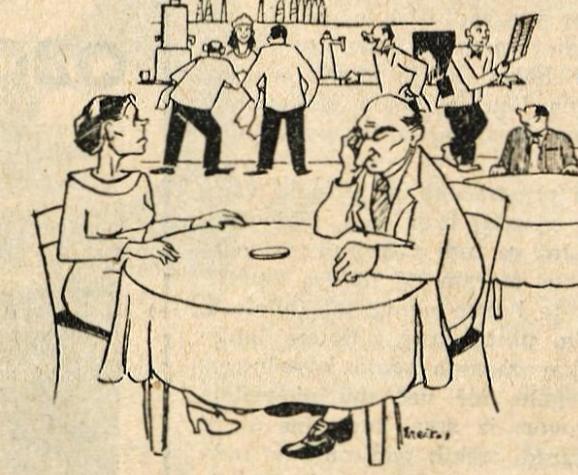
Ker so v nedeljo 17. t. m. odpadle vse nogometne tekme, je razpored nogometnih prvenstvenih tekem GNP naslednji:

Nedelja 24. marca 1957: na Bledu ob 15. uri Bled : Triglav B, služb. Canjko — v Tržiču ob 15. uri Tržič B : Jesenice, službajoči Dobrin, — v Naklem ob 14.30 uri Naklo : Sk. Loka, služb. Feldin, — v Boh. Bistrici ob 10. uri Bohinj : Mladost B, služb. Rozman.

Nedelja 31. marca 1957: na Jesenicah ob 15. uri Jesenice : Prešeren, služb. Bogataj, — v Kranju igrišče Triglava predtekna k re-

postavila stojnice. Zdaj se nekateri izgovarjajo, češ da se niso hoteli spuščati v riziko; toda riziko in kupčija spadata vendar skupaj kot hruška in pecelj. Razen tega ta izgovor ne drži ne glede števila obiskovalcev ne glede vremena. Vsek predvojni kramarček je znal dosti bolje preceniti, kje bo ulovil zasluzek, saj bi sicer zelo hitro šel po gobe. Tudi prejšnjo nedeljo so se nekateri privatni gostilničarji ob cesti Ljubljana—Jesenice dosti bolj znašli kot podjetja v zgornjesavskem kotu.

Planica pa v tem pogledu ni izjema. Stopimo po potrditev še v nekaterem gostilnem: ponekod bomo čakali tudi pol ure, da se nas bo kdo le usmilil in nas vprašal, kaj želimo. V nekaterih krajih nati ni gostilne, kamor bi tuja brez zadrege lahko po-

Ne v vseh gostinskih obratih, ponekod pa je postrežba še takale

vabil. Ali pa se zaletimo tako, kot ob lanski blejski regati, ko so nekatera tamkajšnja gostinska podjetja tako pretirala s cenami kot bi hotela za sluzilci za vse leto skupaj.

Hodimo na ekskurzije v inozemstvo in si tamkaj ogledujemo napredek, se vračamo in pripravujemo:

»Sveda, če bi tudi mi imeli nove hotele, ceste, vzemlja... Brez tega pa ni turizma!«

Res je, vse take objekte bi potrebovali. Se bolj in še dosti prej pa pogrešamo inozemske iznajdljivosti, spremnosti, samoinicijative in prizadevnosti, da bi izkoristili to, kar že imamo. Brez tega pa res ni napredka v gostinstvu in turizmu. Zahtevamo sredstva za nove gostinske in turistične objekte, ne izkorisčamo pa možnosti, ki so že tu. Sram nas je, da še ne moremo popeljati inozemca v vzpenjačo, ni pa nas sram, da pustimo na gostilniški mizi, pred domaćim ali tujim gostom, umazan prti ali pa da mora čakati na postrežbo toliko časa, da ga mine žeja in lakota.

V gostinstvu in turizmu ne bomo prej napredovali, dokler ne bomo povods prišli do spoznanja, da se ta napredek ne začne pri žičnici, marveč pri čistem prtu, nagli, vlijudni, vsestransko solidni postrežbi. Samo na ta način bomo prišli tudi do sredstev, s katerimi bomo potem lahko naše gostinstvo in turizem tudi modernizirali.

Vzrokov za sedanje stanje v gostinstvu je seveda precej, takih in drugačnih, od plačnega sistema do ne dovolj stimulativnih družbenih dajatev (glej današnje Aktualno vprašanje) in premajhne konkurenco. Zbornice, organi delavskega upravljanja v gostinstvu in ljudski odbori se bodo lotili pomembnega dela, če se bodo bolj izdatno lotili te problematike, da bi izlučili uspešnejša pota v gostinstvu in turizmu. Pri tem bi lahko koristno sodelovali zlasti sveti za gostinstvo in turizem oziroma sveti za gospodarstvo pri ljudskih odborih, prav tako pa tudi krajevni odbori občin. Se zlasti je to potrebno zdaj, ko začenjam dajati za razvoj gostinstva in turizma več, čeprav še vedno ne dovolj sredstev. Turizem je pomembna javna služba, ki pa ne kaže svojega gospodarskega učinka neposredno, marveč posredno s tem, da povečuje promet v gostinstvu, trgovini, obrti, prometu in drugod. Pripravek okrajnega družbenega plana za turizem zato ni dotacija marveč gospodarska naložba, ki pa mora biti zato takoj uporabljena, da jo bo moč ob koncu leta gospodarsko upravičiti.

M. Z.

GLAS GORENJSKE

KORISTEN POSVET

Na pobudo Zveze komunistov na Bohinjski Beli je bilo pretekli petek posvetovanje vseh organizacij in društev. Prisotvovali so člani KPD, odborniki krajavnega odbora SZDL, ZB, gasilci, zastopniki društva žena in RK, člani mladinskega aktivista in ZK. Obisk je bil precej dober in posvetovanje, na katerem so razpravljali o dosedanjem in bodočem delu na vasi, je pokazalo, da so tako snidenja potrebna in koristna. Na posvetovanju so govorili o nekaterih najbolj perečih zadevah kraja, kot so: gradnja novega vodovoda, obnovitev prosvetnega doma in drugo. Mladinska se je obvezala, da bo uredila igrišče pred prosvetnim domom, organizacije in društva pa jo bodo podprtne z gmotnimi sredstvi. Gasilci so v zadnjem času začeli posvečati več skrb praktičnemu izpopolnjevanju in vajam. Nedavno požar jih je poučil, da je potrebna boljša pripravljenost in smotnejša organizacija v primeru nezgod. Tudi med pionirji so vzbudili veliko veselje in zanimanje za gasilstvo z ustanovitvijo pionirske skupine pri društvu.

Ob koncu so sklenili, da bodo v bodočem imeli še take posvete z vsemi organizacijami.

J. B.

STROKOVNOIZOBRAŽEVANJE REZERVENIH OFICIRJEV

Občinski odbor ZROJ na Bledu je od zadnjega občnega zboru povečal svojo dejavnost predvsem pri strokovnem usposabljanju članstva. V ta namen je organiziral vrsto predavanj za posamezne skupine vojske. Zanimiva predavanja skrbno pripravljajo aktivni oficirji garnizije na Bohinjski Beli, ki svoja izvajanja ponazarjajo tudi s praktičnimi priponomački in shemami. Ceprav je občinski odbor organizacijo skrbno v smotrne pripravil, vendarle obisk nekaterih predavanj ni bil popolnoma zadovoljiv. Izkušnje so pokazale, da je dosedanj način predavanja po stroški boljši in uspešnejši, saj imajo rezervni oficirji večjo možnost za izpolnjevanje, kakor pa če bi pripravljali predavanja za vse oficirje blejske občine skupaj, nglede na njihovo specialnost.

J. B.

NA BOHINJSKI BELI SE NIMAO SPOMENIKA PADLIM BORCEM

Občni zbor krajavnega odbora ZB na Bohinjski Beli je opozoril na vrsto pomanjkljivosti, ki so bile posledica premajhne dejavnosti dosedanjega odbora. Leta je med drugim premalo skrbel za partizanske sirote — za dijake,

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

MIMI MALENŠEK KONČ VIGENCI ROMAN

„Ne poznam ga.“

„In boš dala?“

„Zakaj bi ne? Bolje, kot da stoji prazno.“

„Če Globočnik seže sem, bo vse zadušil,“ je počasi, res nobno rekel Dominik. „Škoda, da nimam denarja, vzel bi oba vigenca v najem, tako pa...“ Počasi se je nagnil k njej, da je začutila njegovo sapo na licu in skoro zahtevajoče vzkliknil: „Samo Globočnika ne spravljaj v Kropo! Ljudje te bodo kleli!“

Bila je presenečena, skoro prestrašeno je strmela vanj. Potem se je osvestila. „Ljudje so zdaj brez dela, Globočnik bi jim dal zaslужka,“ je rekla. „Jaz pa tudi potrebujem denarja. Bratove šole stanejo in sama moram od nečesa živeti.“

„Ljudje bi malo zasluzili,“ je burno ugovarjal Dominik. Globočnik in Rudi bi bogatela, nihče drug. Potem lahko Hetori, Majdnik in Rogovilkar zaprejo svoje kovačnice.“

Njegove besede so jo zbezgale, nič več mu ni vedela odgovoriti. Čutila je, da ji govori iz srca, tudi ona si ni želela Globočnika v hišo. Ne zaradi trških podjetnikov, toda slutila je, da bi se zagrizel v njeno premoženje in bi ne odnehal, dokler bi ga ne kupil. V zadregi je svaljkala košček kruha.

Dominik jo je ostro motril. Čeprav je imela na sebi gosposko krojeno črno obleko, se mu je zdela skoro sirotina. Čutil se je močnejšega od nje in je pribil:

„Globočnik bi poskušal tudi mene izviniti iz kovačnice, toda jaz se ne dam! Pogodbo imam in ta drži. Z menoj ne bo nihče pometal.“

Spet mu ni znala odgovoriti. Molk je legal mednju, težak kot svinec. Stenska ura je bila polnoč. Ani je bilo raskavo bitje kot odrešenje. Hitro je vstala in prijela luč.

„Pozno je. Pokazala ti bom, kje boš spal,“ je rekla.

Brez ugovora je šel za njo. Odprla je iz veže v stransko čumnato in nerodno ji je bilo, ker je opazila, da je vse zanemarjeno. V kotu jestala starinska postelja s slamnjačo, ki je dišala po preperelem, odeja je bila razcefrana, koščki vate so gledali iz umazanega rdečega blaga. Tudi sicer je bilo vse razvlečeno. Na skrinjo so nametali kup ropotije. Vlaga je davno načela zidovje, omet se je spodaj luščil, na stropu pa so se pokazale velike lise od zamoka. Med starimi svetniškimi podobami, ki so jih obesili sem, ker drugod niso imeli prostora, so visele vrvi in raztrgan konjski komati. Pajčevine so se vlekle iz kot in kot.

„Se te dni ti bomo pospravili,“ je rekla, ker jo je bilo sram nereda in umazanje. „Tudi blazino bomo napolnili z novim ličkanjem.“

„Kakor hočeš. Meni je vseeno, povsod spim kot ubit,“ je rekел Dominik.

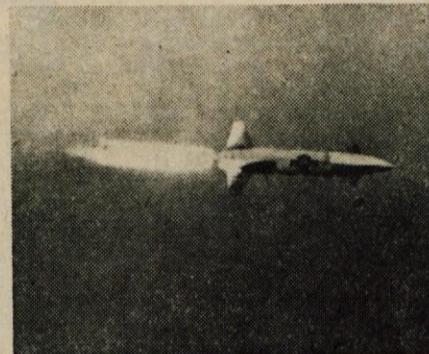
Voščila sta si lahko noč in Ana je odšla v zgornje nadstropje. Čutila je, da je trudna, zelo trudna in današnji dan ji je prinesel k množici starih skrbi še novih, težjih.

III

Dominik ni tratil časa s postavanjem. Že drugi dan po Anini vrnitvi iz Železnikov se je lotil dela. Vigenc je bil zanemarjen, moral ga je spraviti v red, če je hotel začeti kovati. Eno samo ognjišče je bilo dobro, tisto, na katerem so delali, dokler ni Gašperin umrl. Vsa druga so bila zabasana z žlindro in ugaslim ogljem, na debelo sta jih pokrivala pepel in prah.

OBOROŽEVALNA TEKMA

Zgoraj desno: bombnik, hitrejši od zvoka — njegovi 4 reaktivni motorji (pod krili) so najmočnejši motorji, kdajkoli vgrajeni v kako letalo. Na vrhu: prvi dve atomski podmornici na svetu: Zgoraj: prva objavljena slika dirigiranega izstrelka »Pascal«, ki si sam poišče svoj cilj. Vse iz ZDA ...

Gorenjske ANEKDOTE

SINDIKAT JE AKTIVNO SODELOVAL

Predsednik sindikalne podružnice v nemem gorenjskem podjetju je prejel dopis Okrajnega sindikalnega sveta, naj poroča, ali in kako je sindikat sodeloval pri sestavljanju tarifnega pravilnika.

Predsednik sindikalne podružnice je začel takole razmišljati »o tem vprašanju:«

»Kar se mene tiče, sem vedel, da pravljajo v podjetju tarifni pravilnik, računovodja, ki ga je sestavil, je tudi član sindikata, prav tako pa sta člana sindikata tudi direktor in predsednik dežavskega sveta, ki je tarifni pravilnik podpisal.

Ergo! labko mirne duše odgovorimo, da je sindikat aktivno sodeloval pri sestavljanju tarifnega pravilnika, saj le-ta brez sodelovanja sindikalnega članstva tako rekoč sploh ne bi mogel biti sestavljen.«

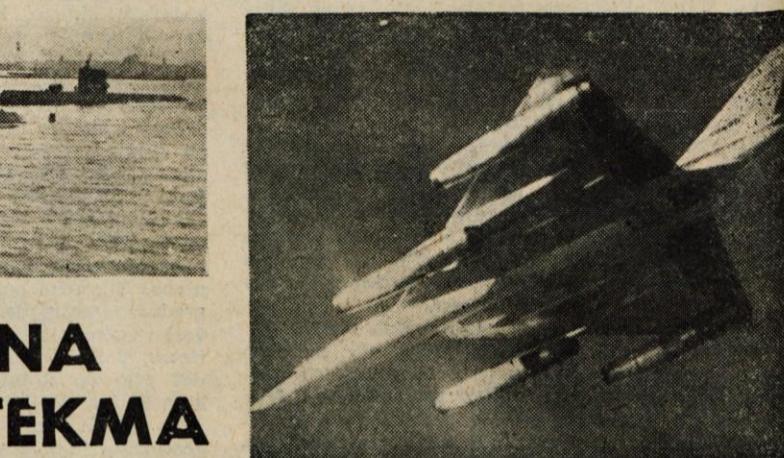
PRESNETE TUJKE

Odborniki Občinskega ljudskega odbora Železniki je prišel na zbor volivcev v Selca. Volivci so mu očitali, da se v občini vse preveč skrbi za center — torej za Železnike, medtem ko se na okoliške vasi in njihove potrebe kaj rado pozabljiva.

Odbornik se je branil kakor je vedel in znal. (Pri tem je celo tisto, kar je za napredki posameznih krajev prispeval okraj, proglašil za občinski prispevek). Ko pa je videl, da ljudi le ni povsem prepričali, je pomenljivo pristavil:

»Ja, tovariši, razen vsega, kar sem povadal, pa morate upoštevati tudi to, da smo vas pri davkih popolnoma drugače maltretirali!«

ABC

ZGODOVINSKI IN DRUGI PAPERKI

Z letkal in prizadetih - Pt -

Z GORENJSKE

prepovedal Radovljičanom in okoličanom zahajati v Begunje k protestantskim pridigam. Obenem je ukazal Kupljeniku zapreti. Ta pa je kljub temu ostal v Lescah, zahajal v Radovljico, kjer sta živel žena in otrok, pridigal dalje ter obiskoval bližnje gradowe in zbirališča protestantov. Ko se je 18. junija 1578 vračal od bolnika iz Železnikov, so ga zajeli loški lovci, ga zaprli, čez teden dni pa odpeljali v Gorico in ga izročili arhidiakonu Nepokoju. Ta ga je poslal arhidiakonu v Videm, da bi ga izročil ogleskemu patriarhu, ki je Kupljenika posvetil.

Kranjski deželni stanovi so si prizadevali, da bi ga osvobodili in Kupljenik je 2. avgusta 1587 v Vidmu vsaj navidezno preklical svoje nauke in obljudbil, da bo do smrti živel v katoliški veri. Bil je odstavljen od duhovniške službe in obsojen v domrtno ječo, a o božiču in veliki noči naj bi stal v spokorniški obleki pred cerkvijo. Na nepojasnjeno način pa se je še isto leto rešil iz ječe. Kranjski deželni stanovi so mu na njegovo željo 9. februarja 1580 izstavili odhodnico, ker se je iz raznih vzrokov izselil s Kranjske in v tujini tudi umrl. Kupljenikova osebnost je bila priljubljen predmet literarnega oblikovanja. Andrej Bujar ga je opisal v svoji knjigi Križev pot Petra Kupljenika, Ivan Tavčar pa v povišnosti V Zali.

V Lescah sta bila rojena: Jurij Golmayer (1755–1882), janzenist in borec za slovensko šolstvo, ter pedagoški pisatelj doktor Franz Walland (1887). V bližnjih Hrašah je bil rojen novelist in časnikar Matej Brence (1856 do 1887), v Novi vasi pa Janez Božič (1829–1884), poljudni pisatelj in narodni borec.

89. — Pri Mozolovih je teklo spet po starem. Stričeva smrt je močnejše prizadela le Pavleka, ki je premisljal, kako bi se maščeval rokovnjačem.

Proti večeru tistega dne, ko je Tonček ovadil Nandeta, je Pavlek srečal gozdnega čuvaja, ki se mu je nekam zelo mudilo. Ker sta bila znana, ga vpraša, kam s tako naglico, in oni mu pove, da je prišel ukaz iz Kamnika, da gredo loviti rokovnjače. Pavlek je hotel z njimi, pa so ga zavrnili. Zato je jezen odšel proti domu.

90. — Po večerji je Pavlek legel za hišo in oprezoval okrog. Opazil je, da v sestrini sobi nekam dolgo brli luč, zato pogleda bolje in vidi, da dekle veže oblike v culico. To se mu zazdi sumljivo. Hoče se splaziti bliže, da bi bolje videl, kar zasliši nek šum. Hitro se umakne proti drevesu, kajti prav natanko je čul stopinje.

Tik pred grmom, za katerega se je skril Pavlek, se ustavi šestorica ali sedmorica. »Tihol! pravi nekdo, »zdaj smo komaj streljav od Mozolovih; kdo ve, če ni ona punica že na straži? Njen ljubej bo kmalu tu.«

91. — Pavleku je bilo zdaj jasno Polonino vedenje! Fant je sklenil iti za hišo, da bo tam pazil. Tiho se je splazil tja.

Naenkrat je nekdo prišel po stezi in šel naravnost proti razsvetljenemu oknu. Tam je obstal, se ozrl pazno na vse strani in trikrat narahlo potrkal na šipo.

Ko mu je šinil svit leščerbe čez obraz, je Pavlek spoznal, da je pričakal pravega: bil je Nande.

92. — Polonica je naglo stopila k oknu in ga odprla: »Ali si že tukaj?« je začudeno vprašala, »oni mi je rekli, da me boš zgoraj počakal.«

»Hitro, hitro se opravi!« sili Nande. »izdajalcu so mi za petami in kmalu bodo vojakti tu ali pa gori pri borovceh.«

Dekle se je močno prestrašilo.

»Upihni lu!« dé Nande, ko vidi, da je pripravljena.

»Pręcej, pręcej,« reče ona ter se ogleda po sobici.

Nande je začul neke korake in se bliskoma umaknil za vogal hiše.